

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VEDEKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSREK:
6-hasábos petty sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitólír sorra 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és esanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szerda, december 10.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezéreltek: A Maros-híd.
A képviselőház ülése.
Aradi kisiparosok a kamarához.
Munkácsy Ifjúkori szerelme.
Az aradi színház szubvenelője.
Ministeri biztos egy aradmegyei vállalatnál
A végrehajtások Araden.
Az aradi piac drágasága.
A vitás artézai kút.
Az aradi vashid.
Assalós Sándor hamvai.
Városatyá-választások.
Igyen kenyér.
Öngyilkos tanárjelölt.
Aradváros virillatái.
Kecskeméthy Iratái.
Társa: A vörös hó. Irta: Lux Terka.
Regény-Csarnok: A róma-párisi expressz-
mat. Fordította: Ritt Gyula.

A Maros-híd.

Arad, december 9.

Mondják, hogy államok kormányzása és nagyjelentőségű intézmények tervezése és megvalósításában sem nyilatkozik több elmeél és belátás, mint a mennyi egy közepes szabású polgári koponyából kite-lik, sőt beszélnek, hogy a bürokratizmusnak száz retortán át desztillált elhatározásába is beleszűrődik olykor a kicsinyes emberi indulatoknak seprűje.

Az aradi vashid története — úgy véljük — tanuságosan megvilágíthatná ezt az igazságot, ha apróbb részleteiben is kellőleg földerítve volna. Ezek nélkül azonban csupán a letagadhatatlan tények-

kel állunk szemben, melyek különben szintén elég érthetően szólnak. A miniszterelnök, *Wekerle* Sándor, maga vette kezébe az ügyet, elhatározta a hid felépítését; megegyezett Aradváros közönségével annak hozzájárulására nézve; a kincstár kisajátította közel kétszáz ezer koronáért a hid feljáró vonalába eső Atzél-féle telket; a földművelésügyi miniszterium megajánlotta az O-Vártér-nek a város tulajdonát képező területéért a Csálai-erdőnek egy tetemes — több száz holdra menő részét és . . . . . megbukván a *Wekerle* miniszterium — levándorolt az ügy az elnökségből a pénzügyminisztériumba, ott egy fiókba tévedt és a „halálos csend” közepette, mely ekkor beállott, legördült a függöny.

Régen volt; ne beszéljünk róla. A fölhozottakat is csak azért mondtuk el, hogy igazoljuk, miért nem irtuk ezen elmékedésünknek élére azt, hogy „*Aradi vashid*” és miért szoritkoztunk a szerényebb „*Maroshid*” jelzésre? Bizony azért, mert az ügy előzményei után azt kell hinnünk, hogy annak épen nincs előnyére sem a *vas*, sem az *aradi* jelző, miután a *vas* főlöszleges fényűzést, az *aradi* szó pedig lokális, városi érdeket jelez, a melyek egyikére sincs a kincstárnak pénze.

Abstraháljunk tehát az örökkévalóságra hivatott állandóság- és a helyi érdektől, és állítsuk föl a tételt imigyen: *hol építsük meg a Debrecen-fehértemplomi állam-utnak Maroson átvezetett hidját és miből építsük?* A válasz így magától adódik:

A hidat a nevezett hadi utnak lehetőleg egyenes vonalába kell építeni, nem pedig egy megerősített katonai telep kedvéért egy mértföldnyi kerülővel; így kívánja ezt az országos forgalom érdeke.

Továbbá a hidat *vasból* kell építeni, mert így *sokkal olcsóbb*; bizonyára már az előzőt is abból építették volna, ha a vas-szerkezetű hidak technikája annyira előhaladott, s az ily hidak előállítása olyan olcsó lett volna, mint ma.

A Maros hidat tehát vasból és Uj-Arad főútjának tengelyébe kell építeni; így kívánja ezt az olcsóság, tartósság és az országos forgalom érdeke. Minthogy azonban Arad forgalmának és emelkedésének is életkérdése, hogy az új hid Uj-Arad főútjának irányítva építtessék meg, azért tette magáévá ezt az ügyet már egy évtized előtt Aradváros közönsége, azért sürgeti mindenféle alkalommal és uton, s azért ajánlkozik a kincstárnak, az ezen hid kiépítése körül ternek és kockázatok vállalására. Jól megértsük, *csak ennél, csak egy ilyen hidnál* van Arad közönsége közvetlenül érdekelve; ellenben, ha a holnapi tárgyaláson a kormány megbizottja vagy megbizottjai csupán egy *várba vezető hid* építése mellett maradnak, akkor ez tisztán a kincstár dolga, s legfeljebb akadémikus eszmecserek és egyes háztulajdonosok versengése vetheti fel a kérdést, hogy a Széchenyi- vagy Eötvös-utca irányában építse-e a kincstár az aradi várnak nevezett fegyverraktár és kaszárnyához a hidat. Nagyon természe-

TARCA

A vörös hó.

Irta: Lux Terka.

Preszákán egyszer vörös hó esett. Nem mindenütt, csak az Ompoly egy völgyében, az őszi legelőn, ahol Vincan Juon őrizte a teheneket.

Akkor még csak szeptember legelején volt az idő, arra lefelé a Tisza partján akkor meg ingben szaladgáltak a gyerekek, a kisasszonyok még csipkésujju bluzokban járnak, de Juon már nem vihette a Vulkanra a teheneit a nagy hideg miatt s a völgyben húzódtak meg.

Délelőtt még csak megjárta, a nap hol ki-sütött, hol elbujt, nem volt éppen hideg, de meleg se volt, hanem estefelé olyan hóvihar kerekedett, hogy Juon nem hajthatja haza az állatokat s beterelte őket egy hegyszakadékba s ő maga behúzódott egy pásztor-kalibába, ahonnan nem jött ki többé élve.

Simon, a kis santa és kancsalszemű Tierlea Simon megölte őt.

Ezt ugyan bajos volna annak elhinni, aki Juont Simon mellett látta valaha, de az is megtörtént már, hogy egy kis egér megölte az elefántot.

Preszákán akkor délután a Tierlea Simon felesége sűrűn nézgetett fel az égre, onnan az Ompoly felé, azon is túl a Vincan Juon lege-

lője felé, de semmit se látott. Azaz látott; varjak kavarogtak a levegőben, metsző szél borzolta fel furcsa, széles lécsüre tűzött bronzbarna haját, a tyukok korán eiültek s a kéményből a füst sehogyse tudott felszállni, mindegyre lefujta valami láthatatlan óriás lehelete.

— Hó lesz, — gondolta az asszony s kiült a ház elé egy köre. Karján fel volt gyűrve hosszú ujj, csipkés inge, a lába is mezítelen volt s a nyakánál, amint befujt a szél, a bő ingvállat egészen kifeszítette domboru mellén.

Az ura a kutból egy rossz kötélén vizet húzott fel a kártyusban s hol a kutba nézett le, hol meg oldalt a feleségére és nagyon sok időbe került, amíg napvilágra jutott egy kártyus viz.

És ez a nagy lassúság nem ok nélkül történt. Szerette volna ha megszólítja érte az asszony, ha rákiált s így beléköthetne az asszonyba. De azért nem volt egészen bizonyos, hogy belékötni, vagy magához szoritani szerette volna-e jobban Simon az asszonyt, — csakhogy valamit szeretett volna, mert az asszony vad szépségében nagyon kívánatos volt s a mi a földolog, gyűlölte Simont.

Hanem az asszony nem tudta, hogy Simon közel van hozzá. Ő hozzá más valaki volt közel: Vincan Juon.

Juon! Micsoda legény volt az! Egy hajlékony bronz koloszus, csupa izem, erő és friss, bő patakzása a piros vérnek, barna bőre alatt.

És a Tierlea Simon feleségét egyenesen az ő számára teremtetten az Isten. Csupa hőség, vad rakoncátlan, ősemberi vágy hajtotta őket az egymás karjába és Simon ezt tudta. Most is tudta, hogy mire gondol az asszony. Látta a teste remegésén, az opálszínű szeme villanásán s a vér ráfutott a Simon kevéske agyvelejére és a kötelet kiejtette a kezéből.

A kártyusnak nagy loccsanása a vízbe, hátranézésre kényszerítette az asszonyt.

— Mit csinálsz? — kérdezte durván.

Simon sápadtan állt a kut mellett s kancsal fekete szemét vérerek futották el.

— Menj be mosni, — szolt rekedt parancsoló hangon.

Az asszony kicsinylő pillantással nézett rá s vállat vont.

— Akkor mosok, amikor akarok.

Nem tudni, hogy mi bujt ma a kis rut és gyáva Simonba, csakhogy vakmerő lett. Közlebb jött az asszonyhoz s rákiáltott:

— Tudod-e hogy az én kenyeremet eszed?

Az asszonyt kissé meglepte a vakmerő támadás és hirtelen felelni se tudott rá.

— Tudod-e? — kiáltotta Simon ujra s egy lépéssel még közelebb jött.

Az asszony most vállat vont.

— Ami a tiéd, az az enyém is. Hites asszonyod vagyk.

— Hát éppen azért — s most még jobban kiabált Simon — engedelmessédj nekem! Ea

tes, hogy ha az utóbbi történnék meg, és a kincstár a hidépítéssel csak a vár iránti kötelezettségnek akar eleget tenni, mely őt egy idevezető hid fentartására kötelezi, akkor a kormány csupán a katonai kincstár iránti tartozását róta le, de az országos forgalom követelte Maros átkelési kérdést meg nem oldotta, és egy még terhesebb és nagyobb tartozásban marad a két szomszéd város, Arad és Uj-Arad 70,000 főnyi lakosságának, Dél-magyarország egyik emporiumának, a magyar nemzeti ügy érdekének irányában. Különben az is meglehet, miszerint a kincstár nem zárkózik el attól a módozattól sem, hogy úgy az Uj-Arad, mint a várba vezető hid kiépíttessék. Mindenesetre ez volna az egyedül helyes megoldás, ha a katonai kincstár a várba vezető hidtől elállani nem akar, s meg vagyunk győződve róla, hogy ezen megoldás keresztülvitelében Aradváros közönsége a legnagyobb áldozatkészséggel kezére járna a pénzügyi kormánynak.

A politikai helyzet. Budapestról táviratozza tudósítónk: Politikai körökben elterjedt értesülés szerint a kormány még ebben az évben meg akarja kezdeni a katonai javaslatok tárgyalását. A függetlenségi párt ezt akarja megakadályozni, nem pedig azt, hogy az indemnitás keresztülmegyen. A véderőjavaslatok elleni harc tehát a sarkpontja a jelen politikai helyzetnek. A függetlenségi pártnak létérdeke a javaslatok elfogadásának megakadályozása, melyek ha a jövő évi márciusig nem jutnak törvényerőre, fennakad az ujo-cozás. Más forrás szerint ha a függetlenségi párt minden áron megakarja akadályozni a katonai javaslatok keresztülvitelét, elkerülhetlenül új választások elé néz az ország.

A német vámszerződés. Berlinből táviratozzák, hogy az osztrák-, magyar- és német kereskedelmi szerződést eddig nem mondották fel s nem is fogják felmondani.

A cukoradóról szóló 1899. évi XVIII. t.-cikk határozmányainak módosításáról és kiegészítéséről Lukács László pénzügyminiszter ma törvényjavaslatot nyújtott be, mely kilenc szakaszból áll, s amely kimondja, hogy a cukor származása a behozatal alkalmával kimutatandó.

vagyok az urad, üthetlek, vágthatlak, a bőrdet is lenyuzhatom s odalökhetem a kutyának!

— Hát próbáld meg, — felelt az asszony s felállt. Nagyon nyújtózott, fenyegetőleg mutatva izmos karját, nyulánk, macskaügyességű fiatal testét és Simon egyszerre megzavarodott.

— Hirina, — suttozta alázatosan s hirtelen köny futott a szemébe — nagyon szeretlek, Hirina, de látod Hirina, te nagyon rossz vagy. Rossz és lusta. Szeretőd van és nem akarsz dolgozni. A Petronik Matrinának sincs külön ura, mint én vagyok, az még beteg is s a Matrina egész nap künn dolgozik az ura mellett a mezőn. Te semmit se csinálsz, Hirina, csak mégy a szeretődhez és cifrálod magad. Zalatsán veszel piros gyöngyöt, csüngős fülbevalót és idehaza megdöglöttek a malacok, elpusztult a borju s most nincs más állatunk, mint az az egy rossz tehenünk, amit a Juon őriz. Látod, Hirina... A köny most végigfolyt a kis sánta és kancsal oláh szőrtelen arcán s úgy nézett fel a magas, szép és erős asszonyra, aki jókedvűen vicsozotta rá fehér fogait.

— Nem ér az semmit, Simon, — kacagott, — azért én téged ki nem állhatlak! Az bizony igaz, hogy én lusta vagyok, meg szeretem is a Juont, de hát minek vettél el? Tudtad, hogy a Juon szeretője vagyok s mégis elvettél. Kértelek én rá?

— Nem kértél, — felelte Simon sötétlen s letráta a könyvet. — Tehát igazán nem állhatsz ki, Hirina?

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, december 9.

Ma már Apponyi elnöklété alatt folytatódott tovább a vita, mely a volt Ugron-pártig húzódtott el. Az Ugron-pártig, melynek egykori feje 12 óra után jött el kedves hívei meghallgatására. Beszéltek is jó ideig, a míg unalomban fürdött a Ház és a karzat.

A mai nappal megszűntek a négy órás ülések is. Általános zajongás közepette szavaztak az öt órás ülésről szóló indítványra, a melyet nagy többséggel fogadott el a Ház, de alig hihető, hogy sok ideig tartson a terjedelmes, véget érni nem akaró szóáradat, mert már alig van szónok a függetlenségi pártion. Még Visontait emlegetik egy ülésre és még két-három kisebbrendű szónokot.

Mégis valószínűnek tartják, hogy decemberben már nem igen tárgyalhatnak más javaslatot, mert az indemnitás három szakaszánál is folytatni akarja az ellenzék az obstrukciót mindaddig, a míg a karácsonyi szünet ki nem szorítja a tárgyalást a jövő évre.

Igy a civilista, az ujoncjavaslatok a közgazgatási, ki- és bevándorlási, a most benyújtandó állami tisztviselők fizetésrendezéséről szóló javaslat és egyéb bizottságilag letárgyalt ügyek, nem is szólva az 1903. évi költségvetésről, mind a jövő évre maradnak.

Részletes tudósításunk a következő:

(Napirend előtt.)

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Cseh Ervin miniszterek.

Elnök fél 11 órakor nyitja meg az ülést és bejelenti, hogy Janics Imre zentai körjegyzővé neveztetvén ki, lemondott képviselői állásáról.

Lukács László pénzügyminiszter a cukorra vonatkozó nemzetközi egyezmény becikkelyezéséről és a cukoradó módosításáról szóló két törvényjavaslatot nyújt be.

(Az indemnitás.)

Következett: az indemnitás tárgyalása.

Hellebronth Géza: Bizalmatlanságból nem szavazza meg az indemnitit, ellentétben Rubinekkel, a ki személyi bizalmat is emlegetett. Rubinek bizalmi koszoruja a nap és tűzimádást juttatja eszébe. Ezek mindig a tűz közelében és a nap sugaraiban szeretnek tartózkodni. O elismeri a miniszterelnök személyes nagy tu-

— Nem én! — kacagott az asszony és befordult a szalmástetejű viskóba s a patkán megigazította a tüzet. Az ajtó mellett, a rossz lábú lócán egy új fenyőfateknő állott, piszkos szappanos víz volt benne, meg egy pár darab ruha, délielőtt szappanozta be Hirina s még most se mosta ki.

A kialudt tűz nehezen gyuladt fel, füsttel telt meg a ház s a vékony falakon mozogtak a füstös, papiros szentképek s valahonnét egy tarka szentelt gyertya esett le.

Hirina felvette a szentelt gyertyát, megcsókolta, keresztet vetett magára és halkán egy templomi ének dudolásába fogott: Oh szent Flórián... de mindjárt abbahagyta s az ablak párkányáról levett egy félig férges fűzfalmát, beleharapott, és lekuporodott a tűz elé.

Simon künn ült a Hirina előbbi helyén a kövön s fejét a tenyerébe hajtva, a térdein könyökölt és jobbra nézett a hegyek felé, melyeknek a lábai egész lenn, a falu határára ereszkedtek le. Valahonnét egyhangú kopogás, fejszeütés hallatszott s a ház háta mögül valami kis gyors folyású hegyi pataknak a zúgása hallatszott.

Simonnak fájt a nyomorék lába, mint mindig szeles időben s némelykor felszisszent és a drákut emlegette, de inkább fájt a szive és erre a fájdalomra a Domnyezőhöz fohászott.

Benn a tűz mellett Hirina megette az almáját, felállt s hozzáfogott a mosáshoz és éne-

lajdonait, erős tehetségét, nagy tudását, de mégis másféleképpen képzelte a rendszerváltozást, mint azt a kormánylnök megcsinálnak bírdeti. A midőn pénzügyminiszter korábban lemondott állásáról a bosnyák okkupáció miatt, a nemzet érdekeiben az ellenzék élére kellett volna állania nagy tudásával és tehetségével, e helyett...

Kubik Béla: A busos fazekak mellé ült. Széll Kálmán miniszterelnök: Nem áll, kikértem magamnak! Sohasem ültem a fazekakhoz. Én magam csináltam a magam dolgát és másoknak csináltam fazekat!

Kubik: Hát mégis a fazekak mellett volt! Elnök (csenget): Csendet kérek.

Széll Kálmán miniszterelnök: Nem voltam soha! Nem kerestem soha! Tiltakozom!

(A király és a miniszterek.)

Hellebronth Géza: Mindenesetre a hatalom mellé szegődött. De ha akar is a miniszterelnök valami újat csinálni, nem lehet, a míg oly miniszterek ülnek mellette, mint Lukács és Fejérváry. A míg Lukács ott ül, a ki megengedte az egri választást és e fogadta az egri márdátumot, addig tisztá parlament nem lesz. A míg Fejérváry ott ül...

Kubik Béla: A szoldateszka ur? (Derültség.)

Hellebronth: ... a kinek agyában és szívében minden közös és semmi sem magyar, addig hazafias politikát nem vár. Kifogásolja egyenként a miniszterek működését, de különösen a kormánynak azt a törekvését ítéli el, a melylyel a gazdasági önállóság megteremtését mellezi és mesterségesen kerüli el. Az önálló vámterület fel kell állítani, ha anyagilag elpusztulni nem akarunk. A civilista és a véderő felemelését a nemzet teherviselési képessége elleni merényletnek tekinti. Ha a miniszterelnök bátran megmondta volna az uralkodóknak a nemzet bajait, aspirációit, akkor az uralkodó sem ragaszkodna a követelésekhez, a melyeket a miniszterelnök bizonyára csak kényszerből terjesztett be.

Az uralkodót ott szeretné látni, a hol helye van, Budavárában, a magyar király hatalmi fényében, dicsőségében. Az angol dinasztia azért hatalmas, mert alapja a népfenségben rejlik, mert nem a dinasztia hatalmi erejét fejlesztik ott, ha nem a népfenség erejét növelik, és mégis sehol nem oly népszerű a dinasztia, mint Angliában, míg a cároknak és szultánoknak, a kiknek legnagyobb az uralkodói hatalmuk, nincs hely birodalmukban, a hol nyugodtan lehajthatják fejüket. Az indemnitit nem szavazza meg. (Helyeslés balról.)

Molnár Jenő: A miniszterelnök csak az adókat emelte pénzügyminiszter korában.

Széll Kálmán miniszterelnök: Az ország fizetési képességének emelése semmi! (Élénk tetszés.)

Molnár Jenő: Nincs bizalommal a kormány iránt és az indemnitit nem fogadja el.

kelt. Szép alt hangja volt, szomorú és éppen a bus szláv dótához illő a ruha csattogott a vizben a keze alatt.

Simon még busabban hajtotta le a fejét s már nem látott semmit a hegyektől, a szürke égből, a lába hasogatását sem érezte, csak a Hirina opálszínű szemét látta, meg a kíváncsú formáit; a csókja édességére gondolt, erre vad melegség futott át rajta és felugrott. Valami olyas érzés jött, hogy ilyen kinok között nem érdemes élni és hogy vagy neki, vagy másvalakinek, de valakinek okvetlenül meg kell halnia.

S a pajta felé vette az útját. Bement az alacsony ajtón és felmászott egy rossz lajtóján a padlásra, a hol a széna állt és mikor újra lejött, megtisztogatta magát a szénától s a tüszőjébe egy jól kiélesztett fejszét csuszta-tott. Aztán erősen fejébe nyomta a bárányborsapokáját a ház előtt elmenve, megállt az ajtó előtt, pár percig szótlanul, ellágyulva nézte a mosó asszonyt, s aztán megszólalt:

— Hát csakugyan nem állhatsz ki Hirina? — kérdezte szomorúan.

Az asszony feleletül dühösen csapott a szemé közé egy csomó szappanhapot.

Simon letráta kezefejével a habot és csak ennyit mondott a rá sem hallgató asszonynak:

— Meglásd, Hirina, hogy odalenn az Ompolynál az éjjel vörös hó fog esni!

Aztán megfordult és elindult lefelé, az Ompolynak tartva.

Vita a „feleselés” miatt.

Molnár szünet után teljes figyelmetlenség mellett alig néhány képviselő jelenlétében folytatja beszédét és az ülést kibeszéli.

Malatinszky az indemnitati ellen érvelt.

Lukács Gyula szintén ellene szól a javaslatnak. Beszéde közben ezt a kifejezést használja: „Jó hazafiak csak az ellenzéki padokon ülnek.”

Elnök a kifejezésért megrójjá Lukács Gyulát.

Uray közbeszólt valamit.

Elnök figyelmezteti Urayt, hogy ne feleseljen.

Uray személyes kérdésben tiltakozik a megalkadó „feleselés” szó ellen.

Elnök zajos helyeslés mellett a házszabályokra hivatkozik.

Ugron Gábor szintén tiltakozik a „feleselés” ellen.

Az indemnitási javaslat tárgyalását holnap folytatják.

Végül elfogadták a miniszterelnök azon indítványát, hogy holnaptól kezdve az ülések délután három óráig tartanak.

TÁVIRATOK.

Nemzetközi reformok.

Konstantinápoly, dec. 9. A francia nagykövetség eddig nem támogatta a többi hatalmasság lépéseit az európai tartományokra vonatkozó reformok tárgyában, mert erre vonatkozólag utasításokat vár, ezek pedig azért késnek, mert a francia kormány előbb az orosz kormánnyal akar megállapodásra jutni.

A francia sztrájk.

Marseille, dec. 9. A marseillei prefektus és Rouvier tengerügyi a hajótulajdonosok szindikátusának elnökéhez levelet intéztek, amelyben közlik vele a meggyőzés feltételeinek tervezetét, amelyeket a tengerésztartalékosok szindikátusa kidolgozott. A hajótulajdonosok szindikátusa erre azt válaszolta, hogy a sztrájkolók újabb feltételeit nem fogadja el.

Aradi kisiparosok a kamarához.

(A hadsereg bakkancs-szállításai.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 9.

A kisiparosok érdekében fontos kérvényt nyújtottak be az aradi kereskedelmi és iparkamarához, az aradi cipészek, Mihalik József és társai. A kérvénynek, amelyet az aradi kamara a hó 12-én tartandó ülésén fog tárgyalni, ez a tartalma.

Tudvalevő, hogy a közös hadsereg és a honvédség bakkancs-szükségletének egy részét a kisiparosok készítik. Ez azonban csak kis része, mintegy tíz százaléka szokott lenni az egész szükségletnek és ezt az egyes kamarai kerületek között szokták fölosztani. Az aradi kamara területén például egy-egy cipészre nem jutott több harminc-negyven pár bakkancsnál. A többi részt részint osztrák, részint magyar nagyiparosok készítették el.

Most azonban ezek a nagyiparosok elhatározták, hogy az eddigi árak mellett nem hajlandók a bakkancsokat szállítani, mert azoknál nem találják meg a kívánt hasznukat.

Ennek folytán az aradi cipész-kisiparosok arra kérik a kereskedelmi és iparkamarát, hogy intézzen fölrátot a kormányhoz, s keresse meg hasonló fölterjesztésre az összes hazai kamarákat annak érdekében, hogy a közös hadsereg és a honvédség összes bakkancs-szükségletének kifizetését a kisiparosoknak adják ki. A kisiparosok hajlandók a bakkancsokat az eddigi árak mellett szállítani, s a próba megmutatta, hogy a kisiparosok kiállják ugy képzelményeik minősége, mint a szállítóképesség tekintetében a versenyt a nagyiparosokkal. És

amellett, hogy a katonai kincstár csak nyerne a megbízatással, oly iparágat istápolnának vele, a melyre valamennyi közül talán legjobban ráfér.

Nincs kétség benne, hogy a kamara magáévá teszi a kérelmezők eszméjét és az is valószínű, hogy az összes hazai kamarák hasonló álláspontot foglalnak el; ennek révén talán arra is lehet remény, hogy a hadügyi kormánytól és a honvédelmi miniszternél is sikere lesz a mozgalomnak.

Munkácsy ifjúkori szerelme.

(Kristyóry Jolán levele.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 9.

A közelmúltban halt meg — mi is megirtuk — Borosjenőn özv. Nigreiszné-Kristyóry Jolán, Munkácsy Mihálynak első ideálja. A Kölcsey-egyesület muzeumában őrzik a vásznat, a melyen Munkácsy, mint fiatal művész-csemete, Kristyóry Jolánt lefestette és a melyet szerelme jeléül a leánynak adott.

Nigreiszné halála alkalmából Naményi Lajos az Új Időkben leközli az elhunytak egy levelét, a melyben Munkácsy aradi napjait és első szerelmének történetét megírja.

A levélnek legérdekesebb részeit alább közöljük:

Ki ne tapasztalta volna azt leánykorában, ha egy fiatalember jelent meg a háznál, aki aztán egészen otthonosan érezte magát, hogy idővel a gyermek-leány rokonszenve is fölébred? Hisz abban a kis körben, ami egy serdülő leányé oly nagy szó egy fiatalember, egy élő fiatalember.

Mi tagadás, — ma, őszülő hajjal, őszintén bevallhatom — én is rokonszenveztem ezzel a Miska gyerekekkel, de neki azt tudtára adni, megmondani, de hogy mertem volna. No még az kellett volna! Hisz más volt akkor a nevelés iránya, nem úgy mint manapság. Megelégedtem azzal, hogy ő is rokonszenvezik velem.

Előbb utóbb meg is győződtem erről. Mert hogy is mondjam, én lettem az ő — modellje. Lerajzolt engem többször, Isten tudja hány-szor. Egyszer így, másszor amugy. Két képére azonban emlékszem ezek közül is. Az egyik ma ismeretlen. De leírom itt, talán ha közre adom a leírást, felszínre kerül.

Az egyik képen egy jellegzetes cigányaszszony volt, aki maga köré csavart kendője alól kidugja kerges kezét és megfogja egy fiatal leány tenyerét, hogy abból jöjjön. A cigány-nőt ugy a fantázia szerint rajzolta, de a leány, az a fiatal leány én voltam.

A kép olyan pompás volt, hogy atyám engedelmével ki is állították, ott, Bettelheim Vilmos könyvkereskedésében. De sokan nézték akkor, hisz megismerték a kisleányban Kristyóry Jolánt. Alig volt künn néhány napig a kirakatban — megvették.

Mily örömmel jött akkor hozzánk Munkácsy! — Az első pénz! — kiáltotta örömtől kigyult arccal a Miska gyerek, az első pénz! Lám, Jolán kisasszony, mit nem köszönhetek önnek.

Boldog volt, kimondhatatlanul boldog az árva fiu.

Ki vette meg? mennyiért? arra bizony nem emlékszem. Pedig de sokszor kutattam. Hisz ez volt ugyszólván Munkácsynak első, pénzért elkelt képe.

A második kép — a második kép, az, a mit most már ön is ismer. Megint a „Jolán kisasszony,” de ezuttal magyar viseletben.

Akkor volt ez, amikor divatba jött a magyar ruha. Milyen boldog voltam, hogy nekem is volt ilyen. Föl is öltözködtem, puccosan, parádésan. Mikor meglátott így Munkácsy, folyton kért, engedjem magamat lerajzolni.

— Hisz oly szép így! — mondotta s el-elnézegetett sokáig. Látszott ilyenkor rajta, hogy lenne még mondanivalója, de nem szólt, nem mert szólani.

Hanem lerajzolt így nem is egyszer, hanem két példányban, egyet, mint mondá, a

maga számára. (Mi lett azzal a másodikkal, az ég ég tudja!)

Nemsokára ezután, egyszerre csak azzal állott elő a Miska, hogy ő elmegy a nagyvilágba. Érzékeny bucsuzás után el is ment s irt is a fivérének Csabáról, ahol megtelepedett. (Ez ugyan nem volt a nagyvilág!)

Ebben a levélben vallotta be, hogy szeret. Amire nem volt képes szemtől-szembe, azt megírta levélben. Elpanaszolta, hogy mennyire fájt neki a válás, mennyire rosszul esett neki elmenni, hisz én annyira tetszem neki, de épp azért megy el a nagyvilágba, hogy előrehaladhasson. Aztán majd eljön az idő, mikor szüleimnek is szólhat, mert ő hiszi, hogy majd oly fokra fog emelkedni, amikor társadalmi akadály nem lesz közöttünk.

Ez volt a vallomás.

Amit oly soká titkoltunk, az végre kipattant. Munkácsy bevallotta szerelmét. Szeretett mert tetszettem neki.

Sokáig levelezgetett ő még a fivéréimmel. Volt ezekben a levelekben gyakrabban szó rólam is, köcsönösen üdvözöltük egymást — de a sors másként akarta. Titkoltuk még szüleink előtt is Munkácsy érzelmeit s bár én mindjobban érdeklődtem iránta, egy szép napon bizony szüleim férjhez adtak és szegény Munkácsy rém nézve csakis a muló álmok emléke maradt.

Evek múltán kétszer találkoztunk. Mindkét-szer Aradon.

Először egy dalünnepélyen. Ekkor Munkácsynak hirneve is volt. Hogy elsajnálkozott azon, hogy nem jöhetett vissza Aradra, mert bizony minden másképp történt volna... Elértettük... Megmutattam neki azt a magyarruhás képet, amit egyszer rajzolt. Hogy örült, mivel megőriztem. Ekkor írta alá a nevét és az évszámot.

Másodszor az aradi vértanúk szobrának leplezésekor találkoztunk. Evtizedek múltán ismét Akkor már mindketten nagyot néztünk: megöszültünk. De azért mosolyogva beszélünk a multról, amikor még én voltam az első ideálja.

Dévajkódtunk, pajkosan csevegtünk arról az időről, amelynek emléke bearanyozta találkozásunkat, mint őszi verőfény a tájat...

Elváltunk, viszontlátásra!...

Az aradi színház szubvenciója.

(Kérelem a belügyminiszterhez.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 9.

Zilahy Gyula, az Aradi Nemzeti Színház igazgatója, körlevelet intézett a holnap összeülő köztörvényhatósági bizottság tagjaihoz, melyben arra kéri őket, hogy pártolólág nyilatkozzanak meg a belügyminiszterhez színházunk segélyének felemelése érdekében küldendő fölterjesztés mellett. A kérelemhez Zilahy hosszú memorandumot csatol, melyet mi már ismertettünk s a melyben leplezetlen nyíltsággal számol be a színház anyagi helyzetéről.

Meg vagyunk győződve, hogy a törvényhatósági bizottság minden tagja magáévá teszi ezt a kérelmet és szívesen segít az igazgatónak abban, hogy a város útján magasabb szubvenciót eszközöljön ki, a mire eddigi munkásságával kétségen kívül rá is szolgált.

A törvényhatósági bizottság tagjaihoz intézett körlevél szó szerint így hangzik:

Tekintetes bizottsági tag ur!!

A szinügyi bizottság legutóbbi gyűlésén került tárgyalás alá a szinkörbér engedése tárgyában beadott kérvényem, melyben én az eddigi tapasztalatokból nyert számadatok alapján kimutathattam, hogy a bevételek maximális, — és a kiadásoknak a tényeknek megfelelő beszámítása mellett is 20,000 kor. deficitel zárhatom le a színházi évet.

Az erről szóló számadásokat itt melléklém, de különben is a t. szinügyi bizottság az ez irányban való vizsgálatot már foganatosította és erről a tek. törvényhatóságnak legközelebb jelentést fog teendeni. Egyidejűleg azonban el-

határozatott, hogy miután a jövő évi költségvetésbe a szinkörbár már felvétel, annak engedése iránti kérvényem tárgytalan.

Tekintetbe véve azonban, hogy én hiteles számadások alapján bebizonyítottam, hogy ezen 6000 koronát kitevő tételt, különösen a nagyarányú nyári deficittek miatt, az én budgetem nem bírja el, tekintetbe véve továbbá, hogy én művészi tudásomon, ambíciómra kívül egész vagyonomat tettem kockára, odairányul tiszteletteljes kérésem, hogy kegyeskedjék a t. szinügyi bizottság által a belügyminiszter urhoz intézendő kérvénynek (az eddigi 8000 kor. segélynek 14.000 koronára való felemelése) pártolólólag való felterjesztéséhez hozzájárulni.

Temesvár, Pozsony stb. városok aránytalanul nagyobb segílyt élveznek, holott ezeknek nincs állandó színészetük. Kérelmem ismétlése mellett maradtam kiváló tisztelettel, *Zilahy Gyula* szinigazgató.

Megemlítjük, hogy a tanács Zilahi kérvényét pártolólólag terjeszti be a közgyűléshez.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Szerda: *Troubadour*, opera. Danczkay Sarolta és Székely Anna vendégfellelést. (Páratlan bérlet.)
Csütörtök: *Loute*, bohózat. (Páros bérlet.)
Péntek: *Loute*, bohózat. (Páratlan bérlet.)

* **Faust.** Két budapesti ismerőst figyeltem az előadás alatt és azt láttam, hogy egyik meglepetésből a másikba estek. Legelőször azon lepődtek meg, hogy itt operát, sőt *Faustot* *menek* adni, aztán azon, hogy ilyen jól tudják adni, végül pedig, hogy ilyen kevés publikum nézi végig. Mert valóban, a mai előadás messze fölötté állott a vidéken támasztható legmagasabb igényeknek is. *Zilahyné* mellett, hogy bájos *Gräthen* volt, ma igen sok érzelmet tudott vegyíteni szép hangjába; a II-ik felvonás szerelmi kettősében pedig hangjának melegségével és az ébredő szerelem hű tolmácsolásával mindenkit elragadott. *Partnere Bejczy* nem volt mindig kifogástalan. *Gounod* könnyed lány melódiai néha kissé nyersen hangzottak az ő tolmácsolásában, ellenben minden dicséretet megérdemel *B. Szabó*, ki ma *Valentinben* igazán tökéletesen nyújtott. Ez a kitűnő színész az ő sokoldalúsága mellett mindenütt pompásan állja meg helyét és szerepeit gondnal, szeretettel dolgozza ki. Ma mintha egy *Van Dyk* képből lépett volna ki oly elegáns volt és *Margarethaért* mondott fohaszába igazi lyrai hangulatot öntött. *Polgár* ügyes *Mefisztó* volt. *Pajor Agnes* és *Répássy Gusztó* jól egészítették ki az ensemble-t. A kiállításról és a rendezésről csak jót mondhatunk.

* **Loute.** A bohózatok terén a francia szinműirodalom sok remekművet teremtett, melyekben a francia eszrit kifogyhatatlannak bizonyult is az egész művelt világ felső részén mulatott azokon. Minden ilyen terméket fölülmúlt azonban a *Loute*, mely mindenütt ahol eddig előadásra került még eddig sohasem tapasztalt sikert aratott. A fővárosban már ötvenedik előadását éri. Nagyváradon például olyképp beült, hogy ezen darab előadásától reményli az ottani sajtó a színház felvirágzását, mert valahányszor adni fogják, zsufolásig megtölti a színházat. Az újdonság nálunk csütörtökön kerül bemutatásra. A darabot *Polgár Sándor* rendezi. Főbb szereplők: *Gardi Aranka*, *Szabó Irma*, *Csigaházy Etel*, *Békés Gyula*, *Marházy*, *Ternyei Sarkadi* stb. A főpróba nyilvános lesz és arra a sajtó képviselőit külön megfogja hívni az igazgató.

* **Két vendégfellelés.** A *Troubadour* holnapi előadásában két vendégszínész vesz részt: *Danczkay Sarolta* (*Leonora*) és *Székely Anna* (*Azucena*). A vendégek ma este érkeztek Aradra és holnap délelőtt a főpróbán részt vesznek.

* **A Leányrablás**-nak *Nikolits Döme* népszinművének hétfőn volt a bemutatója Szegeden. Az előadásról a *Sz. N.* így ír: A darab szerzője *Nikolits Döme*, az ismert aradi bohóme fiskális, aki lelkes pártfogója a színészetnek, az irodalomnak egyaránt. Az irodalomnak azonban nemcsak pártfogója, hanem művelője is, a mit a *Leányrablás* című népszinműje igazol. *Nikolits Döme* ezzel a szinpadai műével hazafiasan érző szívvel a román-magyar barátság fejlesztését célozza és ezzel a törekvésével igen méltánylandó szolgálatot tesz a napirenden levő nemzetiségi ügynek, mert népszinművében helyes érzéssel mutatja a magyarság hajlandóságát a román nemzetiségek iránt, akiknek irántunk való gyűlölségét ugyancsak szitják a nagyhangú agitátorok. A darabnak nagy előnyére szolgálnak a zamatos nóták, *Dankó Pista* búbajosán szép, szívhez szóló szerzeményei, amelyeknek mindegyike gyöngye a magyar népirodalomnak. Az újdonságnak zajos külső sikere volt. Az ünnepnap közönség minden énekszámot megisméltetett és a jelen volt szerzőt a második felvonás után háromszor szólította lelkes tapsok és éjjenek kíséretében a lámpák elé.

A végrehajtások Aradon.

(Interpelláció a közigazgatási-bizottságban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 9.

Aradváros közigazgatási bizottságának mai ülésén nagyon időszerű kérdéssel foglalkoztak. A tulságos erővel fellépett tél fokozza a nyomorúságot, s többszörös gonddal kell lenni azok iránt, akiket a hideg időszak oly kegyetlenül érint. A szegény emberekről volt szó az ülésen, azokról, kiket a végrehajtás réme ijeszt, s szó volt abból az alkalomból, hogy a lapok feljajdultak a pénzügyminiszter rendeletén, mely a végrehajtások szigorú keresztülvitelét hagyta meg.

Az új pénzügyigazgató írásbeli bemutatkozójával kapcsolatban indult meg a végrehajtási rendelet tárgyalása. *Farkas Győző* pénzügyigazgató írásban bejelentette, hogy állását e hó 1-én elfoglalta, s kéri a közigazgatási-bizottság támogatását.

Urban Iván elnöklő főispán a bizottság figyelmébe ajánlotta az új pénzügyigazgatót, ki nek megválasztásában maga is arra törekedett, hogy erélyes legyen, de ne nyuzzon.

Mülek Lajos dr. Ezen a „nyuzzon“ kifejezésen meg kell akadnia. A lapokban olvasta, hogy a pénzügyminiszter rendeletet adott ki, melyben a kiméltlen adóbehajtást rendeli el, most a tél, a nyomor idején veszedelmesnek tartja azt, s megnyugtató választ vár az adóügyi tanácsnoktól és a pénzügyigazgatóság képviselőjétől, hogy miképen tesznek ennek a rendeletnek eleget.

Lős Rezső adóügyi tanácsnok: Kijelenti, hogy válaszolni fog, de csak zárt ülésen.

Mülek: Minek a zárt ülés?

Barabás Béla dr. Fejérvárytól tanulta!

Ezután az ügyek kerültek tárgyalásra, s a válaszok megadását az ülés végére halasztották. Ekkor felszólt

Barabás Béla dr.: Ugy tudja, hogy a bizottságnak nincs is jogában zárt ülést elrendelni.

Mülek Lajos dr.: Az ügy a nyilvánosság elé való. Amennyiben elrendelik a zárt ülést, az újságokat informálni fogja a tárgyalásról.

A zárt ülést nem rendelte el az elnök, mire a nyilvánosság előtt kapott választ *Mülek* interpellációjára.

Lős Rezső adóügyi tanácsnok válaszolt először. A vészhirek nem felelnek meg a valószínűségnek. A törvényes kötetettség a méltányossággal igyekszik összeegyeztetni. Hogy ennek a nehéz feladatnak megfeleljen, azt a

pénzügyigazgatóság elmérése és a legmesszebbmenő méltányossága teszi lehetővé. Fenyegetés volt elég, elismeri; hogy a fenyegetéseket megnyire nem váltották be, a számok bizonyítják. Négyezer árverést tüeték ki, s csupán hestét tartottak meg. Mikor arról van szó, hogy a fenyegetések megvalósítsa, nem felejtette el, hogy mint választott tisztviselő mivel tartozik a polgárságnak. Számos esetben attól kellett tartania, hogy a pénzügyigazgatóság rossz néven veszi eljárását, de ez nem történt meg, annál inkább nem, mert az adózás eredménye az elmúlt hónapban jobb, mint a múlt év novemberében, az adóhátralék pedig csökkent. Ez örvendetes jelenség, mert a hátralék az utóbbi években nagyon felszaporodott: nyolc év alatt 272.000 koronáról 482.000 re emelkedett.

Embey Iván helyettes pénzügyigazgató válaszolt ezután. A pénzügyminiszter az említett rendeletet októberben adta ki, s azóta semmi féle újabb rendeletet nem küldött. A pénzügyigazgatóság kötelességszerűleg ellenőrzi az adózást, de méltányos. A kért halasztásokat lehetőleg megadta, s ha saját felelősségére nem tehetette, a pénzügyminiszterhez olyan ajánlással küldte a kérelmeket, hogy halasztást kaptak az adósok. Kéri, hogy a tanácsnok kezét ne kössék meg a jövőben, mert az adó behajthatatlansága a városnak is kára.

A közigazgatási bizottság és *Mülek* a válaszokat megnyugodva vették tudomásul.

Miniszteri biztos egy aradmegyei vállalatnál.

(A Szodom-csatorna társulat.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 9.

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter ma Aradvármegyéhez egy leiratot intézett, melyben érdekes intézkedéséről értesíti a vármegye közönségét.

Pankotán székel a *Szodom-csatorna társulat*, melynek az a hivatása, hogy a pankotai belvizeket szabályozza s egyáltalán, hogy a vizszabályozás körül felmerülő dolgokat intézze. A vizszabályozás egyaránt érdekli úgy a *Sulkovszky-féle* hercegi uradalmat, mint a pankotai birtokosságot.

A vizszabályozási társulatok belserveszete úgy van törvényileg szabályozva, hogy egyik-másik birtokos aránytalanul nagyobb befolyást biztosíthat magának, mert a társulati közgyűléseken több szavazattal bír. Fokozottabb mérvben gyakorolhatja ezt a kedvezményt a *Sulkovszky-féle* uradalom s ily módon szinte egyoldalulag, a maga érdekeinek szemmel tartásával intézhetné a szabályozást.

Ezt az állapotot azonban a pankotaiak magukra nézve sérelmesnek találván, a társulat újból megalakulását megobstruálták, lehetetlené téve minden választást. A pankotaiak avval indokolták ezt az eljárást, hogy ez a község hátrányára szolgálna.

Mint hogy azonban a társulatnak a törvény értelmében működnie kell, a földmívelésügyi miniszter azonban beleszólt a dologba a következő erélyes intézkedéssel:

A Szodom-csatorna társulat működése, anélkül, hogy a folyó évi május 20-án tartott közgyűlésen, melynek feladata lett volna a lejárt megbízásokra való tekintettel, a társulati elnököket, alelnököket, valamint a választmányi tagokat megválasztani, e választásokat mellőzte és hogy a folyó évi június 27-én kelt rendelet alapján újból összehívott és ugyanezen évi augusztus 19-én tartott közgyűlés is megtagadta a választások megejtését s így a társulat teljesen vezetés nélkül van, — fennakad-

ván: a társulat önkormányzatát felfüggesztetem s ügyeinek vezetésére Schill Józsefet, a vármegye főjegyzőjét az 1885. évi XXIII. t. c. alapján miniszteri birtokként kiküldöttem. Darányi s. k. miniszter.

A miniszter tehát megszünteti a társulat autonómiáját s kormány hatóságilag intézi el az ügyeket.

A társulat jelenlegi, bárcsak névleges elnöke Tagányi István, alelnöke pedig Abfall Ferenc pankotai községi bíró.

MULATSÁGOK

(=) A luteránus bálra, amely mint jeleztük, január hó 17-én lesz, már nagyban folynak az előkészületek. A rendező bizottságnak célja lévén Arad egész tánc kedvelő ifjúságát a mulatságba bevonni, a már közölteken kívül a következő urakat kéri fel a rendezésben való részvételre: Beles Jenő, Hanthó Sándor, Illés Zsigmond, Kintzig Béla, Kintzig-Kopár Ferenc, Kristyórány Sándor, Lovich Ödön, Szántay Béla, Szántay Lajos, Szundy Elemér, Szcsepkovszky Teofil. A meghívók szetküldését e hét végén kezdik meg. Akik tévedésből meghívót nem kaptak volna, sziveskedjenek Laczay Istvánhoz, (Csanádi-palota II. 8.) vagy Máday Sándorhoz (Osztrák-magyar bank) fordulni.

(=) A nagybutyini szegény gyermekeket felruházó egyesület december 14-én, vasárnap, a „Korona” szálloda színiudvari helyiségében műkedvelői előadást rendez. Színi kerület: A páholy, bohózat. Az előadást tánc követi.

Az aradi piac drágasága.

(Az elővásárlási tilalomról.)

Arad, december 9.

Az Aradi Közlöny vasárnapi számában egyik aradi háziasszony panasz tárgyává tette a helyi piac drágaságát s főleg azon nézetének adott kifejezést, hogy azon drágaságot az idézi elő, hogy a kora reggeli órákban a kofák és kufárok az élelmi cikkeket olcsón összevásárolva, a fogyasztóknak drágábban adják el.

Ez nem új keletű panasz. Már két ízben megjárta a miniszteriumot, más hatóságnak sekk gondot okozott, de az óhajtott eredményt meg nem hozta, a mi az elavult ipartörvényben leli magyarázatát.

Legutóbb 1897. évben képezte ez ügy az aradi hatóságok gondoskodásának tárgyát. Sallot Domokos főkapitány, Barabás Béla dr., Nesnera Aladár, Simay István és Ring Lajos tagokból álló bizottság a közgyűlés kiküldetéséből kifolyólag szabályrendelet tervezetet dolgoztak ki, mely szabályrendelet szerint a kofák, kufárok, egy a baromfi és tojás vásárlásával iparszerűleg foglalkozók a vidékről elárusítás végett behozott baromfit, tojást és gyümölcsöt csütörtökön délután egyáltalában nem, vasár- és ünnepnapokon délelőtt 9 órától, köznapokon pedig délelőtt 10 órától kezdve vásárolhatják. E tervezetben gondoskodra volt a rendelet áthágói megbüntetéséről is és meleg érdeklődés mellett terjesztetett a közgyűlés pártoló véleménye mellett a kereskedelemügyi m. kir. miniszter elé.

A kereskedelemügyi miniszterium határozata mihamar lejött, mely szerint figyelembe véve azt, hogy az ipartörvény 50. §-a megengedi, hogy heti vásárokon élelmiszereket bárki áruba bocsájtathat: következik, hogy azoknak, a kik mezőgazdasággal, vagy kerti termeléssel nem foglalkoznak, lehetőleg első kézből, könnyen és olcsón fedezhessék szükségleteiket. Ezekből kitűnőleg az idézett törvényszakasznak célzataz, hogy a fogyasztó közönségnek a vételt megkönnyítse és épen az okból az áruk vásárlását semminemű megkorlátás alá nem vette, ennél fogva semminemű elővásárlási tilalom közgazdasági szempontból indokolva nem lévén: a miniszter a szabályrendeletet meg

nem erősítette. Így kilitás since arra, hogy adig, míg a régi ipartörvény érvényben van, ilyenmü intézkedés megtehető legyen.

Pancsován legutóbb egy tojáskereskedőnek a hatóság azon meghagyást adta az iparigazolvány kiadása alkalmával, hogy az illető tojáskereskedő a tojásbevásárlást reggel 8 óra előtt még üzleti helyiségeiben sem eszközölheti. A kereskedelemügyi miniszter e határozatot megsemmisítette, mert az indokolás szerint az elővásárlási tilalom, mint a szabad forgalmat indokolatlanul korlátozó intézkedés: megszüntetendő s a piacokon, vagy vásárokon az adásvételben s a bevásárlásban bárki, minden különbség nélkül, tehát fogyasztók és tovább eladók is, egyformán részt vehetnek.

Ily körülmények között a piac drágasága miatt emelt panasz újabb törvényhozási intézkedésig csak jámbor óhajítás marad.

A vitás artézi kút.

(A máv. és a vízvezeték.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 9.

A magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége Arad állomáson artézi kutat akar furatni a mozdonyok vízszükségletének ellátására. Ez a kutfurás, melyre bizonyos megszorítással engedélyt adott a polgármester, mint elsőfoku vízügyi hatóság, számos felebbezésre szolgáltatott alkalmat, melyek a város közigazgatási bizottságának mai ülésén kerültek tárgyalásra.

A polgármester azzal adta meg a kutfurásra az engedélyt, hogy a kut tizenhét méternél magasabb, vagy negyvenkét méternél mélyebb földrétegből nyerheti vizét, mivel a közbeeső réteg szolgáltatja a vizet az aradi vízvezetési művek részére.

A máv. aradi üzletvezetősége ezt a határozatot megfelebbezte, kérve, hogy minden megszorítás nélkül engedjék meg neki a kutfurása.

Az aradi vízművek részvénytársasága is felebbezést adott be a határozat ellen, s az engedély megtagadását kérte, miután az artézi kut veszélyezteti a vízművek vízszolgáltatását, s ezzel a város érdekét. Az országos geológiai intézet megállapította a határt, melyen belül, a vízművekre való tekintettel, mély kut nem létesíthető, miután az a vízvezeték vizét csökkentheti, vagy megfertőzheti. A szóban lévő artézi kut pedig nemcsak hogy e határon belül van, hanem még nagyon közel is esik a vízvezetési-művekhez.

Az arad-csanádi vasutak igazgatósága a máv. kérelmének teljesítése iránt emel szót felebbezésében.

Aradvárosra részéről a tisztii ügyészség a máv. kérelmének teljes elutasítását javasolja, miután a tervezett kut a vízvezetésekre, s így Aradvárosára veszélyt jelent.

Kádas Kálmán főjegyző, mint az ügy előadója, a polgármester határozatának elfogadását hozza javaslatba.

Müller Lajos dr.: Azt hiszi, hogy e fontos ügyet itt nem lehet letárgyalni. Indítványozza, küldjenek ki bizottságot. Ha azonban a döntés szükséges, úgy nem akar semmiféle haladás elé állani, s a polgármester határozatát pártolja.

Barabás Béla dr.: Bárhogy határozzon is a bizottság, a miniszterium részéről mélyreható szaktárgyalásokon fog átmenni az ügy. A máv. kérelmének elfogadását javasolja.

Steinhardt Mór dr.: Szerinte ez nem szakkérdés, hanem jogi kérdés. Hozzájárul az előadó, illetve a polgármester nézetéhez, de nem zárkózik el attól sem, amit Barabás mondott. Bár az elsőfoku vízügyi bizottság véleményén

van, azt hiszi, ezt a határozatot a miniszter megsemmisíti, s ezért, nehogy a város érdeke megcsorbítottassék, indítványozza, hogy mondja ki a bizottság, miszerint a vízvezetési vizcsökkentése, vagy megfertőzése esetén, az artézi kutat a hatóság beszüntetheti. Így ha a máv. kérelmét teljesíti is a miniszter, a város semmiképen sem szenvedhet hátrányt.

Hegedűs László a máv. kérelmének igazságát vitatta, az acsev. részéről mint érdekelt ugyan, de mint az ügy alapos ismerője.

Végül a bizottság a polgármester határozatát fogadta el Steinhardt kiegészítésével, mely szerint a hatóság beszüntetheti az artézi kut működését a fellelt esetekben.

SPORT.

+ A tornaegylet ünnepélye. Az Aradi Tornaegylet folyó hó 20-án tartandó disztornázásában való részvevőkre az egyesület következő működő tagjai jelentkeztek: Steinitzer Pál dr., Kovács Jakab, Sorbán János, Visi Ferenc, Moldoványi Ernő, Matusik Marton, Striffler Ferenc, Kell Lajos, P. trisin Gyula, Rozsnyay Kálmán, Wieser Aladár, Angel István dr., Alt János, Sándor Arthur, Solymos Ferenc, Fenyő László, Petkovits M. Béla, Szántó Mihály, Törökfalvy Dezső, Steinitzer Imre, Gaál János, Weisz Hugó, Gaál Dezső, Steiner József, Szegfű Sándor, Leipniker Adolf, Kopriya Vinco, Szakolczay Sándor, Kánitz Dezső, Holländer Emil, Kiss Lajos, Fischer Jenő, Szeghő Hugó dr., Tóth Zsigmond, Reiniger Samu, Sándor Zsigmond, Körmives József, Bródy József, Lámzer János, Szilárd Győző és Nagy Sándor, összesen: 41-en. Ilyen szép számban már régen nem jelentkeztek tornaünnepélyre az aradi tornaegylet tagjai. A disztornázás rendkívül érdekesnek ígérkezik, a tagok szorgalmasan gyakorolják magukat. Az ünnepély sorrendje a következő számokból fog állani: 1. Felvonulás. 2. Szabadgyakorlatok vasbottal. 3. Sztornázás I. csapat lovon, II. csapat korlátlan. 4. Versenyek: a) magas ugrás, b) súlydobás magasba, c) összetett verseny lovon, magas nyújtón és korlátlan. 5. Szabad tornázás korlátlan. 6. Gyakorlat a magas nyújtón rendszeres fokozatban (iskolai tornázás) 7. Játék. 8. Dajak kiosztása. 9. Felvonulás. Az egyesület elnöksége tisztelettel felkéri a fent megnevezett urakat, kik a kibocsájtott ívet aláírták, miszerint a szabadgyakorlatok egyöntetű begyakorlása végett a mai naptól kezdve minden órán pontosan megjelenni sziveskedjenek. Az elnökség.

Asztalos Sándor hamvai.

(A tanács Genf városához.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 9.

Vasárnapi számunkban megemlékeztünk arról a dicséretes eszméről, hogy Asztalos Sándor 1848—49-iki honvédőrnagynak, Arad hősvédőjének Genfben nyugvó hamvait Aradra hozták. 1849. február 8-án, tudvalevően Asztalos Sándor és Bockó Dániel mentették meg Arad városát az ellenségtől: az irántuk való kegyeletet tehát nem kisebb kötelessége Aradnak, mint a melylyel a vértanuk emléke iránt adóznak. Adósságot ró le tehát a város, ha lehetővé teszi, hogy Asztalos Sándor tetemei hazai földben nyugodjanak, ott a hol életének legnagyobb hőstettét követte el.

Plesch Hermann aradi kereskedő, a ki lelkesedéssel fáradt az eszme érdekében, tudvalevően levelet kapott a Genz városi temetkezési intézet vezetőjétől, a mely adatokat szolgáltatott arra nézve, hogy Asztalos Sándor hol van eltemetve.

Ezt a levelet Plesch Hermann ma átadta Institoris Kálmán polgármesternek, a kt elismerését s köszönetét fejezte ki Pleschnek fáradozásaiért, kijelentette, hogy a hazafias eszmét maga is pártolja, s hogy a hamvak hazahozatala minél hamarabb történjék meg, maga a

tanács fog Genf városához fordulni az iránt. Erre a Genfi városi hatóság annyival illetékesebb mert a temetkezési intézet, a melyhez Plesch fordult, a város kezelése alatt álló közintézmény.

Némi aggodalmat keltett az, hogy Asztalos Sándor más két emberrel együtt van eltemetve, s így kérdés, vajjon teljes bizonyossággal meglesz-e alapítható, hogy a három csontváz közül melyik Asztalos Sándoré. Erre nézve azonban egy körülmény eloszlathat minden aggodalmat. Asztalos Sándor, a mint ismeretes, 1857-ben párbajban halt meg. A golyó mely életét kioltotta, az egyik szemén hatolt be és rögtön halált okozott. Ha tehát a golyó keresztülfurta a fejét s hátul kijött, a koponya hátsó részén okvetlenül meglátszik a golyó által okozott rés. Ha azonban a golyó megakadt a csontban, akkor ez ma is ott van és az a kis ólomdarab biztos ismertető jele Asztalos Sándor csontvázának.

A közelmúltban jelentek meg, német nyelven, Asztalos Sándor özvegyének emlékiratai, a melyekben férjének hadi tetteit és szerenostelen végű párbaját írja le. A mikor a hulla exhumálására kerül a sor, bizonyára ezen emlékiratokban is sikerül adatokat fölfedezni annak kiderítésére, hogy a közös sírban melyik holttest Asztalos Sándoré.

Az aradi vashid.

(Értekezlet a városházán.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 9.

Az aradi vashid sokat vitatott, de dűlőre nem jutó ügyében ma délelőtt kilenc órakor értekezlet lesz a városházán. Az értekezleten résztvesznek: *Buday Béla* miniszteri főmérnök és *Bakonyi dr.* a kereskedelemügyi miniszterium képviselői, a pénzügyminiszter kiküldöttei, köztük *Federer*, volt aradi helyettes pénzügyigazgató, a katonaság, az államépítészeti hivatal, a kulturmérnökség, folyammérnökség, továbbá Aradmegye, Uj-Arad és Zsigmondháza képviselői.

Az értekezlet előzményei a következők: Az aradi államépítészeti hivatal három-négy hét előtt megbízást nyert a pénzügyigazgatóság közvetítésével a pénzügyminisztertől, hogy a jelenlegi fahid kijavítására készítsen költségelőirányzatot. Ennek eleget is tett az államépítészeti hivatal, s kimutatta, hogy 60,000 korona költséggel kitarozható a hid, hogy azután néhány évig használható legyen. Ettől függetlenül tervezeteket dolgozott ki a hivatal arra nézve, hogy az esetleg felépítendő vashid hol állíttassék fel.

Ezek a tervek — számszerint négy — a holnapi értekezleten kerülnek bemutatásra. Nem hagyandó figyelmen kívül, hogy nem az Arad- és Uj-Arad közötti forgalomra szolgáló hidról van szó, hanem a várba vezető, katonai hidról.

A négy terv a következő:

Az első szerint a hid a pénzügyi palota és a városháza közötti utca folytatásába nyílnék. Az államépítészeti hivatal véleménye szerint ennek a tervnek az a hátránya, hogy a Maros medrén átalakítási munkák válnának szükségessé, továbbá hogy a városnak jövedelmet hajtó homok-zátony használatát megszüntetné. Ez a terv, melyet, hir szerint, a főispán és a polgármester is pártol, a legelőnyösebb volna a város közönségére nézve.

A második hely az *Eötvös-utca* folyta-

tása. Itt a Maros-meder a legalkalmasabban van kiképződve a hid építése számára.

A hid harmadik helye a *Nagykörut* folytatása direkt átvezetve a mostani védgát felhasználásával.

A negyedik terv a hid egyik végét a *Halász- és Hajó-utcák közé* teszi. A mostani védőtöltés ez esetben csak részben volna felhasználható, s belőle, új hozzávezető utat kellene építeni.

TANÜGY.

(—) Magánvizsgálatok. Az *ujszentannai* állami polgári fiú iskolában a magánvizsgálatok december 19-én és 20-án lesznek.

Városatya-választások.

(Jelölés a negyedik kerületben.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 9.

Az aradvárosi szabadelvűpárt negyedik kerületi bizottsága vasárnap délután 5 órakor tartotta meg kijelölő értekezletét a Millennium-vendéglő külön termében, hol a kerületi bizottság tagjain kívül nagy számban voltak jelen érdeklődő választópolgárok is.

Waldner Gyula elnök nyitotta meg az ülést, kijelentve, hogy *Márk Károly* eltávozása és *Nikolits Péter* elhunytá következtében a kerületben két köztörvényhatósági bizottsági hely üresedésbe jött. A jelen értekezlet tárgya lesz megejténi a kijelölést, amely, reményli, a dolog fontosságára való tekintettel a szokott higgadt módon fog megtörténni. Felkéri a bizottság tagjait, hogy a kijelölésre vonatkozólag tegyenek előterjesztést.

Ifj. *Neuman Adolf* ajánlatba hozza *Korbuly József* államvasuti főfelügyelőt és *Berán Antal* ipartestületi elnököt.

Brück Gyula dr. szívesen veszi ugyan mindkét javaslatba hozott ur jelölését, de a régi gyakorlatra hivatkozva, ajánlja, hogy a kerületben egy hely a függetlenségi pártiaknak hagyassék fön.

Fényes Dezső oda nyilatkozik, hogy ezutal paktumra egyáltalán nincs szükség. Különbben is ezen választásoknál nem a pártpolitika, hanem a közérdek jön tekintetbe. Ugy tudja, hogy a megboldogult *Nikolits Péter* sem pártállása miatt jelölte oly hosszú időközön át a kerületi bizottság, hanem társadalmi állása miatt, hogy a tekintélyes iparososztály elnöke által legyen képviselve a törvényhatósági bizottságban. Ebből kiindulva helyesnek tartja, ha a kerületi bizottság hivatalos jelöltjének tekintti *Berán Antalt*, mint az ipartestület ez idő szerinti elnökét.

Brück Gyula dr. hangsúlyozza, hogy nem akart sem személyi kultuszt üzni, sem pedig politikát keverni bele a jelölésbe, a mikor felszólt, mivel előtte csak az a cél lebegett, hogy a régi gyakorlat betartassék. Egyébként hozzájárul ifj. *Neuman Adolf* javaslatához.

Waldner Gyula elnök kimondja a határozatot, hogy egyhangu megállapodás szerint a negyedik kerületi szabadelvűpárt hivatalos jelöltjei:

Korbuly József,

Berán Antal.

Felkéri a bizottság tagjait, hogy ezek megválasztása érdekében lelkesen munkáljanak közre.

A kerületi bizottsági tagok és a bizalmi férfiak névsorának kiegészítése után az értekezlet az elnök életetésével véget ért.

A gyűlésen *Waldner Gyula* elnöklété alatt jelen voltak: *Barkó Ferenc*, *Boros Iván*, *Brück Gyula dr.*, *Deutsch Bernát*, *Edvi-Ilés László*,

Fetter Géza, *Fényes Dezső*, *Halmay Andor*, *Hegedüs László*, *Kádás Kálmán*, *Korbuly József*, *Kovács Jakab*, ifj. *Kristyó János*, *Madarász Antal*, *Masztigh Emil*, ifj. *Neuman Adolf*, *Posgay Lajos dr.*, *Solymos József*, *Spielmann Albert*, *Sztoika József*, *Tagányi István*, *Tedeschi Viktor*, *Tenner Lajos*, *Unger Béni*, *Valkányi Rezső* stb. bizottsági tagok és *Vass Géza* jegyző.

A negyedik kerületi függetlenségi-párt is megejtette már a jelölést. Értesülésünk szerint egyhangulag

Nagy Kálmán

jelöltségében állapodtak meg. *Nagy Kálmán* hosszú időközön keresztül tagja volt a törvényhatósági bizottságnak, melyből a legutóbbi választások alkalmával kiesett. Mint a *Kossuth-asztaltársaság* elnöke, általános népszerűségnek örvend. A közügyeknek mindig lelkes, önzetlen harcosa volt, aki bizvást megérdemli, hogy a törvényhatóságban újból helyet foglaljon.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A jegyzői egylet közgyűlése. Az aradmegyei községi és körjegyzők egylete s nyugdíjintézete december 19-én a megyeház kistermében közgyűlést tart. Az egyleti elnökség arra kérte ma fel az alispánt, hogy a közgyűlés céljaira engedje át a megyeház kistermét.

Öngyilkos tanárjelölt.

(A nyomor halottja.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 9.

A Választó-utca 46. szám alatt szomorú véget ért egy szegény ifjú karrierje. Tanári pályára készült, s mikor már bevégezte a tanulmányait, akkor nem volt benne erő az érvényesülésre. Nyomorba jutott, fizikuma is megtört, s mikor teljesen elveszettnek látta a jövőjét, egy kétségbeesett pillanatban öngyilkossá lett.

Az öngyilkos *Branda János*, a görög keleti román szentszék irnoka, végzett bölcsészethallgató. *Buttyini* szülők gyermeke, tanárnak készült és a kolozsvári egyetemen letette az alapvizsgákat. Ezután rövid ideig praksist folytatott, de abba kellett hagynia, mivel a képesítő vizsgálatot nem tette le idejében.

Ezután a román lapoknál újságíróskodni kezdett. Volt a nagyszabeni *Tribunánál*, majd *Badnán* adott ki román nyelvű hetilapot. Egy időben az aradi *Tribuna Poporului* munkatársa is volt.

Körülbelül esztendeje van, hogy egy kávéházi incidens révén emlegették a román körökben. Egy aradi román ügyvéddel valami fölött szóvitába elegyedett, s vita közben az ügyvéd inzultálta *Brandát*, még pedig oly hatalmasan, hogy a vézna természetű, beteges fiatal ember leesett a székről. E miatt *Branda* az illető ügyvéd ellen följelentést tett az aradi kir. járásbírósnál, de a följelentést később visszavonta.

Legutóbb az aradi görög keleti román szentszéknel kapott kenyeret, mint irnok. Csekély fizetésből kellett élni s ehhez járult, hogy lassankint rabja lett az itálnak. Így kétszeres súlyllyal nehezedett rá a nyomor, s talán a jövője fölött való kétségbeesés. A legutóbbi időben magában zárkozott volt, csak néhány barátjával érintkezett: a kiknek hangoztatta, hogy nem bírja el az életet.

Az öngyilkos holtteste huszonegy óráig függött az ajtófélfán. Hétfőn reggel nyitottak be a házbéliek, a kiknek föltűnt, hogy *Branda* egész nap nem mozdult ki a lakásából. Csak ekkor tudták meg az öngyilkosságot.

Bedő Arpád dr. rendőrhadnagy és *Ötvös Dániel dr.* kerületi orvos, a kik a helyszínen

megjelentek, konstataáltak a halált, s a holttestet a felső temető halottas házába szállítottatták.

Levelét nem hagyott hátra. Mindössze egy krajcár pénze volt és ezt, mielőtt fölakasztotta magát, kivette a zsebéből és az asztalra tette. Ezek a jelek mutatnak arra, hogy a jobb sorsnak indult fiatal embert a nyomor keigette a halálba.

Hozzátartozói nincsenek, s így az aradi román szentszék temettette el.

Ingyen kenyér.

— Az első adományok. —

Arad, december 9.

A szó, a mely a tél nyomorultjai, éhező szegényei érdekében elhangzott, hamar megtalálta utját a jó szívekhez. Nem járt idegen helyen: tavaly is, meg azelőtt is diadallal járta meg utját az emberszeretet hajlékaiban. A míg a hideg tartott, nem fogyott ki a jótékony olajos mécsese, sohase kellett a kenyeret kérő szűkölködőket üres kézzel elbocsátani a kenyérossztó boltból.

Az adományok, a melyek közvetlenül a fölhevés elhangzása után kezeinkhez érkeztek, biztosítékot adnak arra, hogy az ingyen kenyér missziója ezen a télen is sikerrel büszkélkedhetik. Ez a büszkeség pedig a legszebb érzés, mert benne egyesül a jótett áldása, és ebben az érzésben része van mindenkinek, a ki a legkisebb adománnyal is hozzájárult az éhség ellen való harchoz.

Tegnap és ma a következő adományok érkeztek szerkesztőségünkhöz az ingyen kenyér-alapra:

	korona
Bing Vilmos	20—
Hánn Alajos	10—
Pekár Károly	10—
Révész Adolf	10—
Reicher Károly	10—
Badesco Dánielné örnagyné	4—
Steiner Adolf	4—
Egy asztaltársaság gyűjtése a városi sörcsarnokban	3-90
Geller Izidorné	1—
Összesen:	72-90
Legutóbbi kimutatásunk:	25—
Eddigi gyűjtésünk összege:	97-90

HIREK.

Aradváros virilistái.

— A végleges névjegyzék. —

Arad, december 9.

Aradváros igazoló választmánya ma délelőtti ülést tartott, melyen a jövő évre összeállították véglegesen azok névsorát, akik virilis alapon lesznek tagjai a törvényhatósági bizottságnak.

A virilisták névjegyzéke a folyó évihez képest csekély változáson megy keresztül. *Nikolits Péter*, aki vagyoni cenzus alapján és választás révén is jogot szerzett a törvényhatósági tagsághoz, az év folyamán elhunyt. *Müller Károly* és *Simay István* a jövő évben is a megválasztásuk által szerzett alapon kívánják gyakorolni tagsági jogukat s virilis jogokról lemondanak. Hasonlóképp lemond *Vannay Gusztáv*, a ki virilis jogát Temesmegyében érvényesíti.

Miután így négy hely megüresedett, az igazoló választmány a sorrendben következő négy legelőbb adót fizetőt vette fel a jegyzékbe: *Heim Bertalant*, *Dobiaschi Józsefet*, *Kell Lipót dr.-t* és *Priegl István dr.-t*.

Az ideai virilista-névjegyzékből kiesnek jövőre: *Lengyel Frigyes*, *Lengyel Tivadar* és *Reisinger Sándor*.

Van még egy virilista tag, aki a jövő évi névjegyzékben benne lesz, bár ez idén nem volt tagja a törvényhatóságnak: *Tagányi István*, ki tavalyelőtt és az azelőtti években tagja volt a törvényhatóságnak, de az idén Aradmegye törvényhatóságában gyakorolta virilis jogát. Most ott lemondott és bevétette magát a városi névjegyzékbe.

Ezek volnának a változások a jövő évi névjegyzékben, mely most már végérvényesnek tekinthető.

Valószínű azonban, hogy újabb lemondások is lesznek, melyek következtében a most kimaradt három virilista közül kettő ismét be fog jutni. Nevezetesen *Rámor Lajos* és *Szilágyi Ede dr.* budapesti ügyvéd előreláthatólag még ez év végén lemondanak jogukról. *Rámor* a fővárosba költözött, *Szilágyi dr.* pedig állandó budapesti lakos, aki eddig is minden évben lemondott virilis jogáról.

Az igazoló választmány végül a közeledő városatya-választásokra való tekintettel összeállította az első és negyedik kerületi választók névjegyzékét.

— **A király vendége.** Bécsből táviratozzák: O fensége a király ma déli 2 órakor Schönbrunnban *Eulenburg* herceg német nagykövet bucsulátogatás t fogadta.

— **A kisjenői vadászatok.** A kisjenői uradalomban egy heti vadászás után véget értek az udvari vadászatok. Az ideai vadászatok, amiken a fenséges házigazda *József* főherceg nem is vett részt, nem a legjobban sikerültek, főként az időjárás örökös váltakozása miatt. Szombaton még vaddisznóra vadászott a társaság, melynek tagjai voltak *József Agost* főherceg, *Augusztina* hercegasszony, *Koburg Fülöp* herceg, az orleánsi herceg, *Gromon Dezső*, *Kévay Simon* báró, *Berchtold Kázmér* gróf, *Ludvigh Gyula*, *Klebusiczky János*, *Czirák Antal* gróf stb. Vasárnap a társaság a kisjenői kegyuri templomban misét hallgatott s aztán Kétegyházán át Budapestre utazott.

— **A város közgyűlése.** Aradváros törvényhatósági bizottsága holnap, szerdán tartja rendes havi közgyűlését. A főbb tárgyak között szerepel az *Ujtelep-csatornázásának*, továbbá az *Auer égők* ismert ügye. Előbbit a közlekedésügyi, az utóbbit az ad hoc bizottság javaslata értelmében terjeszti elő a tanács. Sorra kerül a közgyűlésen az *arad-csanádi vasutak kérelme* 592 négyzet ölnyi telek ingyen átengedése tárgyában. A tanács erre vonatkozó javaslata az, hogy négyzetölnenkint hat koronáért (azaz ugyanolyan áron, mint másnak) adja át a város a telket.

— **A megyés püspök állapota.** Mint értesülünk, *Dessewffy Sándor* csanádi megyés püspök egészségi állapota Abbáziában, hol jelenleg üdül, annyira jobbra fordult, hogy immár hosszabb sétákat tehet. Valószínű, hogy az egyházfjedelem az egész telet Abbáziában tölti.

— **Katonai szállítások a waggongyárnál.** A hadügyminiszterium, a mint értesülünk, felszólítást intézett az *aradi waggongyárhoz*, hogy a közös hadseregnél szükséges *ágyutalpak*, *lőszer- és élelmiszerkocsik* készítésére egy-egy mintát készítsen, hogy annak alapján, ha a minta beválik, a miniszterium a waggongyárnál megrendeléseket tehessen. A waggongyár elkészítette már ezeket a mintákat s beküldötte a hadügyminiszteriumnak; a waggongyár különben a *honvédség* részére már eddig is szállított lőszer- és élelmiszerkocsikat, a melyek a gyakorlatban beváltak.

— **A románok és az obstrukció.** Az aradi *Tribuna Poporului*, amely idáig a románok passzivitása mellett kardoskodott, egyszerre fordít egyet a köpenyegen s az aktivitás mellett tör lándzsát. Legutóbb vezércikkben buzdítja a románokat, hogy menjenek be a parlamentbe, mert *ott most olyan harcmodor jött divatba, melyet a románok igen bölcsen használhatnának ki a maguk céljaira.*

— **Választás a közigazgatási bizottságban.** Ot tagnak a két éves megbízása jár most le a város közigazgatási bizottságában, akiknek helyét a holnapi közgyűlésen tölti be a törvényhatósági bizottság. Ez az öt közigazgatási bizottsági tag: *Barabás Béla dr.*, *Hegedüs László*, *Mülek Lajos dr.*, *Ottenberg Tivadar* és *Steinhardt Mór dr.*

— **A vármegyei főpénztár állami kezelésben.** A vármegye főpénztára január elsejével állami kezelésbe megy át. A miniszter erre vonatkozó leirata tegnap már leérkezett a vármegyéhez. E szerint a vármegyei összes számvévk és pénztári tisztviselőknak december 31-én jelentkezniük kell a pénzügyigazgatóság számvügyi osztályvezetőjénél. Az új beosztás szerint a pénzügyigazgatóság számvügyi osztályához mint számvévk vannak beosztva a vármegyei tisztviselői közül: *Balás István*, *Szathmáry Géza*, *Reicher Károly*, *Palágyi Károly*, *Medveczky-Wittich Lajos*, *Kovács Miklós*, *Kulesár István*, *Hanacsek Béla*, *Exterde Kálmán* báró és *Szánthó Gyula*, számvévk gyakornokká *Kosztika Mihály*. A kir. adóhivatalhoz csak egyegül *Szablóczky János* van beosztva.

— **Esperes-választás Radnán.** A radnai görög keleti román esperesi székre, a mint megírtuk, az aradi szentszék kitűzte a választást. Az esperességre négy pályázó van: *Ardelean József* kétegyházai lelkész, *Barbu Demeter dr.* pécskai lelkész, *Beles Vazul* kétegyházai lelkész és *Zsivuleszku Prokop* kurticsi lelkész, szentszéki előadó-segéd. Az esperességre a radnai plébánia vasárnap ejtette meg a jelölést. A pályázók közül *Zsivuleszku Prokop* 112, *Barbu Demeter* 22 szavazatot kapott. Ez a jelölés azonban még korántsem jelenti a választás előrelátható eredményét, miután az esperességi kerület választói a jelöléstől függetlenül adhatják le szavazatukat.

— **Az aradi textil-gyár.** A kereskedelemügyi miniszter, mint ismeretes, a tervezett textil-gyár számára ígért szubvenciót visszavonta. Ezt a rendelkezést a város holnapi közgyűlése veszi tudomásul. A tanács javaslatba hozza, hogy a gyár első tervezője *Mayer F. J.* szólítsák fel, miszerint tegyen újabb lépéseket a gyár felállítására, mert Aradvárosa most is megadja mindazon kedvezményeket, melyeket ígért.

— **A megyei közigazgatásból.** Aradmegye közigazgatási bizottsága holnap, szerdán délelőtti 9 órakor rendes havi ülést tart.

— **Aradi románok részvéte Ratiuért.** *Ratiu János dr.* a fölösztatott román nemzeti komité elnöke és a memorandum pör fővádlottjának halála alkalmából az aradi románok is kifejezték részvéteiket. Az *„aradmegyei román klub“* a melynek *Velics Mihály* az elnöke, részvéttáviratot intézett *Ratiu özvegyéhez*, a ravatalára pedig koszorút helyezett, ezzel a fölirattal: *A román nemzeti klub — Ratiu János dr.-nak.*

— **Közgyűlési vonat.** Az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósága az alábbi értesítést teszi közzé: Csanadvármegye december hó 15-én rendkívüli közgyűlést tart, mely alkalomból f. hó 14-én a rendszerint csak Mezőhegyesig közlekedő 4. számú személy vonatunk Aradig (érkezik Aradra éjjel 10 óra 38 perc-

kor) és f. hó 15 én rendszerint csak Mezőhegyesről induló 1. sz. számú személy vonatunk Aradtól (indul Aradról reggel 5 órakor) fog személyszállítással közlekedni.

— **Közigazgatási hírek.** A belügyminiszter, a közigazgatás egyszerűsítése szempontjából, a közigazgatási bizottságok számára ügyviteli szabályzatot adott ki, melyet Aradra is megküldött. A miniszter intézkedését Aradváros közigazgatási bizottsága mai ülésén vette tudomásul. Még egy miniszteri rendelet került itt tárgyalásra: a belügy- és honvédelmi miniszterek közös rendelete a *kivételes nősülési engedélyek* megszorításáról. Mint *Institúris* Kálmán polgármester kijelentette, Aradon 18 éven aluli egyéneknek, kikre a rendelet főképen vonatkozik, nem adtak ilyen engedélyt. Most utasítják a katonaiügyi osztályt, hogy az engedélyt kérő említett korú hadköteleseket eleve figyelmeztesse, hogy hiába folyamodnának, mert kivételes házassági engedélyt nem kapnak.

— **Feljelentés Ponta Péter ellen.** A magyarországi szociálisták a lefolyt énnepen Temesvárott kongresszust tartottak, a melyen két aradi küldött is részt vett: *Engels* Mihály és *Ponta Péter*. A heves lefolyású gyűlésen Pontának románul kellett volna dikcionálni, ebben azonban a hatósági kiküldött megakadályozta, a mire Ponta élesen kikelt a temesvári hatóság ellen. A gyűlést követő lakomán mégis csak elmondotta a románoknak azt, a mit akart s a hatóságot újból megsértette. A temesvári hatóság hír szerint Ponta Péter ellen *feljelentést fog tenni*.

— **Athelyezett sáhvatali tiszt.** *Devich* Béla aradi sáhvatali tisztet a pénzügyminiszter a karánsebesi sáhvatalhoz helyezte át és ott az ellenőri teendők ellátásával bízta meg.

— **Öngyilkos titkár.** *Budapestről* táviratozza tudósítónk: *Bodinger* Károly, *Lobkowitz* herceg hadtestparancsnok magántitkárja ma délután budai lakásán felakasztotta magát. Mire ráakadtak, meg volt halva. Az öngyilkosságot állítólag pillanatnyi elmezavarban követte el.

— **A tél.** A hirtelen hidegre változott idő következtében a Duna felső mellékfolyói majd mind beálltak. A földművelésügyi miniszterium vizrajzi osztályához érkezett jelentések szerint a felevidéki folyók közül csak a Latorca zajlik. A Tiszát Naménynál, Tokajnál, Tiszafürednél, meg Szegednél 6—10 centiméternyi vastagság mellett a jég megállott. A Duna az egész szakon igen alacsony vízállás mellett zajlik. A fővárosnál a Duna 35 centiméternyi magasságú. A havazás és hideg következtében a lánchíd budai oszlopánál, majd a folyam közepéig, ép úgy a pesti oldalon is a jég megállt, s ha így tart a hideg, a jég egy-két nap alatt megáll. A Dráván és Száván a jégzajlás tegnap óta erősebb mérveket öltött, a melyeken eddig alig mutatkozott jég. Általában mindenütt nagy az apadás.

— **Stiedert fogva tartják.** Szombathelyről írják: *Stieder* Györgyöt szombaton este kísérték az ügyészséghez. *Prugberger* Vince vizsgálóbíró vasárnap délután kihallgatta Stiedert s az előzetes letartóztatást megszüntetve, szabadiábra helyezését rendelte el de ennek foganatosítását addigra függesztette fel, míg a vádtanács e kérdésben határoz. A vádtanács ma foglalkozott ezzel a kérdéssel és déli 12 órakor kimondta a határozatot, mely a vizsgálóbírói végzésnek megváltoztatásával, *Stieder* György *fogvatartását* rendelte el. *Kisfaludy* József rendőrkapitány ma újból kihallgatta a segédeket, mert a párbajnál használt és lefoglalt pisztolyokról kiderült, hogy azok *felemás pisztolyok*, melyek különböző hosszúsággal és kaliberrel bírnak. A segédek e körülményről nem tudtak semmit.

— **A keresztény bolt.** A mező-kovácsbázi szövetkezeti boltban — tudósítónk szerint — a következő jelenetek játszódnak le:

- Dicsértessék a Jézus Krisztus!
- Mindörökké Amen! Mi tetszik?

— Adjon Szent-Antal gyufát. A Szent-József fele nagyon komisz volt, hátha ez jobban szuperál?

— Meghiszem azt! Hát még mit adjunk a mi Urunk nevében?

— Felfont Mária kenőcsöt. Nehéz az ut, sűrűn kell a kocsit kenni,

— Szolgálhatok még?

— Rám parancsolt az anyjuk, hogy istrimflit is vegyek.

— Kitűnő római harisnyáink vannak. A tisztelendő ur is ebből vásárolt

— Hát ő is istrimflibe jár?

— Nem ő, hanem az — izé — unokatest vérje.

— Vagy úgy. Adjon hát — azaz mondja csak ki is lakik Rómában?

— A pápa, épen a strimfli-gyár mellett. Gyakran át is jár ő szentsége.

— Ne mondja! Hát ő is vesz még istrimfliket?

— Ó már hogy venne! Csupán kíváncsiságból. Mit adjunk még?

— Egy Szent Péter pipát, de jó legyen ám, a foganasát!

— Tessék!

— No most már dicsértessék a Jézus Krisztus!

— Mindörökké Amen!

— **A Vorwaerts előfizetői.** Az esszeni császári szónoklat, melyben a rex imperator oly vehemesen dörögte el ítéletét a német szociálisták fejére, úgy látszik, használt a *Vorwaerts*-nek. A Krupp-affért előidéző újság mai száma jelenti ugyanis, hogy előfizetőinek száma három hét óta ötezerrel szaporodott, a napi elárúsítása pedig most huszonháromezer példányra rug.

— **Kaucióssikkasztó százados.** Annak idején megírtuk, hogy *Dominke* János volt százados Budapesten a Kerepesi-ut 6. sz. alatt „Katonaiügyi irodát” nyitott és kilenc szegény emberrel 5410 korona óvadékot elsikkasztott, azután megszökött. A fővárosi rendőrség kinyomozta, hogy a százados Prágában *I. Müller* néven él. A prágai rendőrség ma Dominkét a főkapitányság táviratára *letartóztatta*.

— **Végrehajtói kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter az ipolysági pénzügyigazgatósághoz *Tokody* Sándor aradi lakost állami végrehajtóvá ideiglenes minőségben kinevezte.

— **Megfagyott a koporsóban.** Hajmeresztő esetet jelentenek Sopronból. Egy tekintélyes uri család leánya néhány nap előtt rosszulról panaszkodva ágyba feküdt és kevéssel rá mély ájulásba esett. A házi orvos, aki megvizsgálta, a halált konstataulta, mire a leányt koporsóba fektették és éjjel a fűtetlen szobában hagyták. Másnap reggel két apáca fel akarta öltöztetni a vélt halottat, de alig érintették a leány testét, megrettenve abba hagyták a munkát, mert észrevették, hogy a halotti merevség még nem állott be. A rendőrorvos, akit értesítettek, megállapította, hogy a leány amikor a koporsóba tették, még élt és talán csak tetszhalott volt, de a *hideg szobában megfagyott*. A rejtélyes ügyben vizsgálatot indítottak.

— **Felolvasás az iskolában.** Az *új szent-antoni* állami polgári fiúiskola miként a múlt évben, úgy az idén is a teli hónapokban felolvasásokat tart, melynek jövedelmét az iskola felszerelésének gyarapítására fordítja. F. hó 8 án este volt az első felolvasás, mely alkalommal *Szabó* Béla igazgató hazai és külföldi szebb vidékekre vonatkozó képeket mutatott be s Németalföldről olvasott fel. Igen nagy hatást ért el *Krasánszky* Péter vezetésével a polgári iskola énekkara magyar dalok előadásával. Szépen szavaltak az elemi leányiskola VI. oszt. tanulói.

— **Ismét a benzín.** Megrendítő szerencsétlenség történt a napokban egy *Lang* Adolf nevű udvardi lakos házában. A szerencsétlenség részleteiről az alábbi tudósítást kaptuk: *Lang* Adolf kereskedő és családja valami mulatságra voltak hivatalosak másnapra. A család személfénye, a

18 éves *Elza*, este ruhát akart vasalni, de a vasalóba berakott szén nem akart meggyuladni. Erre a kisasszony a mellette álló cselédnek meghagyta, hogy hozza ki a petroleumot a kamrából, majd azzal leönti a szénét. A kamrában két üveg volt egymás mellett: az egyikben petroleum, a másikban benzín volt. A cselédleány a benzines üveget vitte ki s ebből öntötték a parázsra, a mitől az egész benzines üveg felrobbant. A felrobbant benzín *Lang* Elzának a szeméit és az egész arcát, továbbá az egyik kezét, a mellette álló *Nyiró* Veron cselédleánynak az arcát egy pillanat alatt teljesen összeégette, azonkívül a ruhájuk is lángba borult. *Langné*, a ki egy kissé távolabb állott, szintén megsérült s ennek is meggyuladt a ruhája. A három nő sikoltozva futkozott összevissza az égő ruhában, de segítség nem volt, mert a háznál csak maguk voltak. A sikoltásokra az utcáról futottak be az emberek, de ezek már csak annyit tehettek, hogy a szobában is terjedő nagy tüzet nagynehezen eloltották. A szerencsétlenség idején *Lang* Adolf az olvasókönyvben volt, ott hallotta a szomorú hírt s mire haza futott, felesége haldoklott, leánya és a cselédleány pedig, a kik teljesen összeégtek, már halva voltak.

— **Festmények.** Az aradi közönség érdeklődése most kétségkívül a karácsonyi kirakatok felé irányul. A legszebb ma délután nyílt meg, néhány gyönyörű festmény, fényképnyújtás, metalotipia ügyesen elhelyezve *Neumann* ruhakereskedő főúti kirakatában képezi a sétáló közönség érdeklődésének központját. Talán mondanunk sem kell, hogy ismét *Kossák* József csász. és kir. udvari fényképészről van szó, ki utóbbi időben mindig új látványosságot nyújt a közönségnek. A kiállított képek igazán szépek és a festmények az akvarell festészet tökéletességei. Van közöttük egy öreg ur mellképfestménye, ez a kép ugyszólván beszél. Ezúttal néhány gyermekfej is van kiállítva platin kivitelben és több fémlemezre készült fénykép igen izléesen. Akik még nem gonoszkodtak *Kriszkindliról*, ajánljuk, hogy nézzék meg a kiállítást.

— **Temetés után lakodalom.** Az életben történik olyan is, a mi nem mindennapi dolog. *Pusztaföldváron* a múlt héten, kedden délelőtt temették el *Nagy* József jómódu parasztagdát s délután, mivel már ki volt tüzve, az elhunyt leányának volt az esküvője.

— **Köszönetnyilvánítás.** A városi árvaházban felállítandó karácsonyfára a következő adományok folytak be: Ifj. *Kintzig* Jánosné urnó, *Neuman* Testvérek, özv. *Nikodém* Jánosné urnó, *Urbán* Ivánné urnó 10—10 kor., *Andrényi* Károlyné urnó, *Nikodém* János ur 6—6 kor., özv. *Boros* Béniné urnó, *Fabian* Lászlóné urnó, *Fejér* Gyula ur, *Frick* Józsefné urnó, *Hoffmann* Antalné urnó, *Vásárhelyi* Janka urhölgy 5—5 kor., özv. *Hász* Sándorné urnó 4 kor., *Simon* Karola urhölgy 3 kor. 24 fillér, *Assael* H. és fia, *Hegedüs* Lászlóné urnó 3—3 kor., dr. *Barabás* Beláné urnó, *Bing* Edéné urnó, *Bogdán* Virgülné urnó, *Bogdán* Emici, *Vilmi* és *Magdi* urhölgyek, *Domonkos* Lajosné urnó, dr. *Fényes* Kálmánné urnó, *Földes* Jánosné urnó, *Halmi* Andorné urnó, dr. *Keresztes* Gyuláné urnó, *Kneffel* K. és fia, *Kristyóry* Jánosné urnó, ifj. *Lócs* Rezsóné urnó, *Millig* Józsefné urnó, *Oravetz* Miklósné urnó, *Reicher* Károlyné urnó, dr. *Robitzek* Agostné urnó, *Simay* István ur, *Tabajdy* Károlyné urnó, *Tagányi* Istvánné urnó, dr. *Tisch* Mórné urnó, *Varjassy* Ilona urhölgy, *Weinberger* Ferenc ur, *Virágh* Lajosné urnó 2—2 kor., *Fischer* Irén urhölgy, *Heinrich* Sándorné urnó, *Mayer* Miksáné urnó, *Steigerwald* A. né urnó, dr. *Vajda* Istvánné urnó 1—1 kor. E nemeslelkű adományokért köszönetünket fejezzük ki. *Urbán* Ivánné, ig. val. elnök. *Balázs* Ferenc árvaház-igazgató.

— **Tolvaj cicerone.** Dr. *Decandio* Mario hírlapíró Braziliából jött Budapestre, hogy itt valami találmányát értékesítse. — A magyar nyelvben teljesen járatlan lévén, *Maricie* Imre 21 éves állásnéküli pincért fogadta föl tolmácsul, aki az idegen nyelvét is jól beszéli. Tegnap azután *Decandio* észrevette, hogy tárcája, melyben 730 korona volt, eltűnt és ezzel együtt *Maricie* is. A rendőrség nyomozza a tolvajt.

— **Felfüggesztett vásárok.** Csanádvármegyében már olyan is van. Fel kellett függeszteni két község vásártartását, mert nem akarnak eleget tenni a törvényben előírt kötelezettségeiknek. Kevermes és Tornya a két megvásárlatlanított község azon okból, mert még ma sincs állatvásárterük.

— **Két nap ünnep.** Vasárnap és hétfőn, két egymást követő ünnepnapon hihetetlen érdeklődés mutatkozott Porter karácsonyi tárlata iránt. Fogat, fogat után érkezett a Szabadságtéri Nagy Aruház elé, s a publikum valóságos bucsujárást rendezett. Annál szokatlanabb dolog ez, mivel a tulajdonképeni szezon még csak most veszi kezdetét, de úgy látszik az ötven méter hosszú terem pompás tárlata nagymértékben foglalkoztatja a kedélyeket. Am érthető dolog ez is. Mindenki azon van, hogy a sok szép tárgy közül a legszebbet biztosítsa magának, s ez leginkább elérhető most, amikor még a választék teljes. Egész rajával érkeznek a telefoni és írásbeli rendelések a vidékről, az aruház elszállítási osztályának most ugyancsak akad dolga. Sokak kedvéért ideiktatjuk, hogy 824. szám alatt lehet telefonon értekezni Porter Vilmos Nagy Aruházával a Szabadságtéren.

— **Dentolin fog-crème** a legkedveltebb fogszépitő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weiszl, Aradon.

— **X— Megnyit** a karácsonyi külön osztály Nádler Lajos divatruházában Arad, Andrassy-tér, hol minden alkalmas ajándékok nagyon olcsón és dúsan választékban beszerezhetők. Maradékok felárban.

Az Aradi Közlöny naptára.

— Ajándék az előfizetőknek. —

Arad, december 9.

Irodalmi becsü munka lesz az az ajándék, melyet lapunk előfizetői karácsonyra kapnak. Az *Aradi Közlöny Nagy Képes Naptára* már sajtó alatt van s oly dúsan tartalommal, oly csinos képekkel fog megjelenni, hogy a lapok által karácsonyi ajándéku nyújtani szokott naptárak nivóját minden tekintetben felülhaladja.

A naptár *irodalmi részét* a helyi tollforgató emberek legjelesebbjei írták, olyan témákról, amelyek minden olvasót egyaránt érdekelnek. Az *illusztrációk* Arad ez évi történetét örökítik meg művészi kivitelű képek egész seregében. Egyik kiváló és becses része lesz a naptárnak a nagy gondal összeállított *cimtár*, mely az Aradváros, Arad- és a szomszéd megyékre vonatkozó adatokat tartalmazza bő és kimerítő részletességgel.

A nyomdai kiállításra nézve is csinos, elegáns naptárt, a mely valósággal nélkülözhetlen, az *Aradi Közlöny* összes előfizetői ingyen megkapják. Ugy szintén ingyen megkapják azok is, kik *december folyamán* előfizetőink sorába lépnek s az *Aradi Közlönyt* legalább egy negyedévre megrendelik.

Megjegyezzük, hogy a naptár *könyvkereskedésekben egyáltalán nem lesz árusítva* s így kizárólag csak azok juthatnak hozzá, a kik az *Aradi Közlöny-re* előfizetnek.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Esküdtszéki tárgyalás.** A mai esküdtszéki tárgyalás vádlottja Mikora Nikolaj morodai lakos, ki saját fából épült házat felgyújtotta, s ettől meggyült és leégett nővére Mikora Anna háza is. Azért követte el a tettet, mert nővére, kinek telkén a ház állott arra akarta kényszeríteni, hogy a faviskót hordja el onnan. A vádlott részegséggel védekezett, s nem akart emlékezni semmire sem. Az ügyész szándékos gyújtogatás bűntettében kérte bűnösnek kimondani. *Kerlész* Miksa dr. védő a beszámíthatóság kizárására és a gondatlanságból való tűzvész okozására tett fel mellékkérdéseket.

Az esküdtek szándékos gyújtogatás bűntettében mondták ki bűnösnek, s a törvényszék mint minimumra 6 havi börtönrre ítélte.

§ **Pribék az esküdtszék előtt.** Góna Antal fővárosi pribék július 9-én összepörölt Lechmeyer Imrével a kutyairó telepen. A pörpárból verekedés lett s a pribék kutyaölő bunkosbotjával fejbe ütötte Lechmeyert, de úgy hogy az belehalt az ütésebe. E miatt került a pribék az esküdtszék mai tárgyalásán a vádlottak padjára. Az esküdtek Gónát halált okozó súlyos testi sértés bűntettében bűnösnek mondták ki, de megállapították a jogos önvédelmet, melynek alapján a törvényt alkalmazó bíróság Gónát *felmentette* s szabadlábra helyezte. Az ítélet jogerős.

Kecskeméthy iratai.

(A föllármázott rendőrség.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, december 9.

Örökké csak *Kecskeméthy!* A kettős ünnepben is foglalkoztatta a hirhadt sikkasztó a budapesti rendőrséget, amely törhetetlen buzgalommal kutatja, keresi és még talán meg is találja a bűnös fiatal ember nyomát.

Sajnos, most is csak vakiárma volt, amivel a detektív-testület legügyesebb tagjait megmozgatták. Egy ősmert besugó jelentkezett a bűnügyi osztály vezetőségénél, dr. Farkas Lajos rendőrtanácsosnál, s nagy titokban közölte vele, hogy a főváros megszökött sikkasztójának: Kecskeméthy Győzőnek iratai vannak egy ismert budapesti fényképész lakásán. Az illető fotográfus a Király-utca 51. szám alatt lakik s nála megtalálhatók a fiatal gonosztevő fontos iratai, köztük oly levelek, amelyekből megállapítható, hogy Kecskeméthy hol tartózkodik ez idő szerint.

A rendőrségen persze nagyon megörültek az információknak, mert abban a reményben voltak, hogy ennek alapján végre biztos nyomára jutnak a legutóbb is annyit emlegetett s állítólag kézrekerített sikkasztónak. Farkas rendőrtanácsos nyomban tanácskozára hívta össze dr. Arányi Taksony tanácsost, Bérczy Béla kapitányt, továbbá Markovits Ince rendőrfogalmazót és félóra mulva Markovics kocsiba ült s beállított a fényképészhez.

Csakhamar kiderült azonban, hogy magának a fotográfusnak semmi köze nincsen a Kecskeméthy irataihoz. Hanem lakik ott egy F. József nevű egyetemi hallgató, akinél igenis találtak iratokat, amelyeket az eltűnt sikkasztó sajátkezűleg írt.

A kiküldött rendőrtiszt felszólítására elő is adta szekrényéből, amelyek azonban nem fontosak a vizsgálatra nézve, mert — *egyetemi jegyzetek* s annak idején Vécsey Tamás dr. római jogból tartott előadásai s egy másik egyetemi tanár magyarázatai után készítette Kecskeméthy. Az egyetemi hallgató egy vidéki kollégájától vásárolta a jegyzeteket, amelyeknek azonban nem sok hasznát vehette, mert hanyagul, hiányosan voltak kivonatolva bennük a tanárok előadásai.

A rendőrség lefoglalta a jegyzetet, mert esetleg szükségük lehet rájuk az irásszakértőknek. Eddig ugyanis csak egy-két sor Kecskeméthy írás volt a rendőrség kezében, most azonban alaposan összehasonlíthatják a jegyzetek írását a többi között azokkal a levelekkel, amelyek a sikkasztó aláírásával egy pesti lapnak érkeztek New-Yorkról, s amelyeknek valódiságát a legtöbben kétségbe vontak.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

G. Gy. Csákova. Ezt a tárgyat már teljesen kimerítettük, az ön levele se mond semmi újat, így tehát hagyjuk békén aludni azt a többször megcáfolt vakhírt.

VÁROS ÉS MEGYE.

Aradváros közgyűlése.

Folytatólagos sorrendje az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának, 1902. évi december hó 10-én, d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

§9. A központi választmány beterjeszti az 1903. évre érvényes bíró országos képviselő-választók névjegyzékét.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Uj-aradi heti gabnavásár.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Uj-Arad, december 9.

Lábnyi magasságban takarja a hó szántó-földeinket, melyekre áldásos időjárásunk

6—7° a hideg, ködös a lég, az utak elég járhatlanok. A kereslet javult az utóbbi napokban, Behozatal közepes. Mintegy 1000 uj buza és 500 métermázsza tengerit jól tartott árak mellett élénken vettek nagyrészt vizimalmaink, kik a hideg fokozódásától félve, sietnek az őrléssel, nehogy készületlen érje a Maros megállása.

Mai gabona-árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

Uj-buza I-ső minőségű 7.80—7.40.

Uj-buza közép 7.20—7.30.

Uj tengeri 4.90—5.00.

Rozs 6.10—6.20.

Zab 5.60—5.70.

Arpa 5.10—5.20.

Az irányzat szilárd.

Budapesti ár- és értéktözsde.

— Az *Aradi Közlöny* távirati tudósítása. —

Budapest, december 9.

Déltözsde. Buzakinálat mérsékelt, a vételkedv tartózkodó. Szilárd irányzat mellett 26,000 métermázsza került forgalomba, 2½—5 fillérig drágább áron. Egyéb gabonanevek közül rozs és zab 5 fillérrel drágább. Időjárás hideg.

Estiözsde. Berlin ¼, páris 5-el magasabb.

Zárlat 12 órakor:

Buza 1903. áprillisa	7.72—7.73
Rozs 1903. áprillisa	6.70—6.72
Zab 1903. áprillisa	6.30—6.32
Tengeri 1903. májusra	5.79—5.80
Repece augusztusra	11.90—12.—

Zárlat 5 órakor:

Buza 1903. áprillisa	7.72—7.73
Rozs 1903. áprillisa	6.71—6.72
Zab 1903. áprillisa	6.32—6.33
Tengeri 1903. májusra	5.79—5.80
Repece augusztusra	—

Zárlat 5 órakor:

	korona
Oszták hitelrészvény	667.75
Magyar hitelrészvény	700.—
Leszámlítóbank részvény	439.—
Rima-Murányi vasmű részvény	463.50
Oszták-magyar államvasuti részvény	678.75
Közutú vasút	619.—
Városi villamos vasút részvény	325.—

REGÉNY-CSARNOK.

A róma-párisi expressvonat.

— Angol regény. —

Fordította: Ritt Gyula.

[30]

(Folytatás.)

TIZENHETEDIK FEJEZET.

Sir Collingham Károly és kísérelője, Flocon ur, fölszálltak a kocsira és a Fankourg Saint Honoréra indultak.

A tábornok még mindig nem tudott gondolatait szabadulni. A fordulat és az újabb események, melyek nyugtalanítólag hatottak rá, kissé leverték. Hidegvérűséget erőltetett magára és hanyagsággal dőlt hátra a kocsipárnájára. Ebben Flocon ur emelkedett hangulatban ringatózott és kezeit dörzsölte örömben. Az egész uton, míg a nagykövetségi épületet elérték, egy szót sem váltottak egymással. A tábornok kiszállt a kocsiból és a merev szalutálással tisztelő örnek átadta névjegyét.

— Lesz szives e kártyát haladéktalanul Papillon ezredes kezéhez juttatni.

Mig e szavakat mondotta a következőket írta a kártyára: „Ujra kellemetlenségbe keveredtem. Ha ideje engedi, keressen föl a praefecturán.“

— Az ezredes ur ép fön van a hivatalban. Várnak az urak egy pillanatig? — kérdezte az ör a legnagyobb udvariassággal.

— Nem, ez lehetetlen. Azonnal megyünk a „Quai l'Horloge-ra, — szolt közbe hirtelen a rendőrfőnök.

Az ör, e szavakból megismerni vélte a beszélőt, mert a „Quai l'Horloge“ jelentőségével már tisztában volt.

— Szép, — felelt most már röviden és élesen az ör és bezárta a kastély kertjének vasrácsos ajtaját. A kártya átadásával pedig nem nagyon sietett.

— Mit akar ez jelenteni, talán fogolynak tekint? — kérdezte a tábornok és úgy érezte, hogy a vér arcába szökik.

— Azt jelenti uram, hogy ön az igazság kezében van addig, mig előbbi magaviseletéről nem fog felvilágosítást adni, — felelt a rendőrfőnök kegyuri felsőbbbséggel.

— Ez ellen óvást emelek! — Semmiféle megjegyzést nem akarok hallani. Csak akkor, ha bírál előtt fog állani.

A tábornok türelme nehéz próbára volt téve. Nem tetszett neki a dolog, de mitsem tehetett ellene. A józan ész azonban nyugalmat diktált neki s ő engedelmeskedett, nehogy több kellemetlensége legyen.

Amint a praefecturára értek, benső felindulással engedett a rendőrfőnök rövid és gunyos felszólításának. Kiszált a kocsiból és követte. Sok hosszú és keskeny folyosón vezetete keresztül, néhány ajtó előtt türelmesen kellett várakoznia, majd újra folyosókat mértek, lépcsőket jártak föl és alá, mig végre az emeleten egy elzárt ajtó előtt megállt a kis rendőrfőnök.

— Célnál vagyunk! — szolt röviden Flocon s minden kopogtatás nélkül kinyitott egy kis ajtót. — Lépjen be.

A tágas szoba sarkában egy hivatalnok állt, egy iratokkal telt asztal előtt, ki midőn Flocont meglátta, szonnal fölállott és mélyen hajlongva jött eléje.

— Baume, ezt az urat itt hagyom önnél. Nyujtson neki kényelmet, szolt a rendőrfőnök röviden, de nyílt gunyval s ha hívni fogom, vezesse nozzám. E: ön uram, leköttelez, ha itt marad.

Sir Collingham egykedvűen bölintott, a kályhához tolt egy széket és elhelyezkedett rajta.

A rendőrhivatalnok, Baume, mint ahogy őt Flocon szólította, egy alacsony, tömzsi szófukar emberke volt, aki udvariatlanul is viselte magát, amikor a tábornok egy mindennapi megjegyzést is tett a rossz időjárásra.

— Itt nem szoktak beszélni — felelt durván.

A tábornok kivette tárcáját, amit időnként szinte akaratlanul is tenni szokott és egy cigarettát vett ki belőle.

— Dohányozni sem! — morgott Baume.

Akaszszanak fel, ha e sok francia ma jomra halgatok és nem dohányzom! — kiáltott fel a tábornok és mérgesen fölugrott a székről.

— Mi tetszik? — kérdezte a hivatalnok barátságosan, mert a tábornok akaratlanul is angol nyelven pattant ki. Mikor a tábornok észhez tért és a hivatalnok fontoskodó arcára tekintett, elnevette magát és leült anélkül, hogy a cigarettázás eszébe jutott volna.

(Folytatása következik.)

NAPIREND.

December 10. Szerda. Róm. kath. naptár: Melkiados. — Protestáns naptár: Judit. — Görög-keleti naptár (november 27.): Perzsa Jakab. — A nap kél 7 óra 22 perckor, nyugszik 3 óra 52 perckor. — A hold kél 0 óra 58 perckor, nyugszik 1 óra 17 perckor.

Kölessy-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekiye-muzeum helyisége mellett lésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Hideg, boros, elvélve csapadék.

December 10. Városi közgyűlés délután 4 órakor. — Aradmegye közigazgatási-bizottságának ülése délelőtt 9 órakor.

Nagy Karácsonyi vásár!

HOFFMANN SÁNDOR

A „fecskehez“
Arad, Színház-épület.

Blous selymek
méterje 50, 60, 75, 90 kr.

Mosó bársonyok
méterje 70, 80, 90 kr.

Dívat flanellek
méterje 25, 38 kr.

Mosó barchetek
méterje 19, 24, 30, 40 kr.

Tennis flanellek
méterje 19 krtól feljebb.

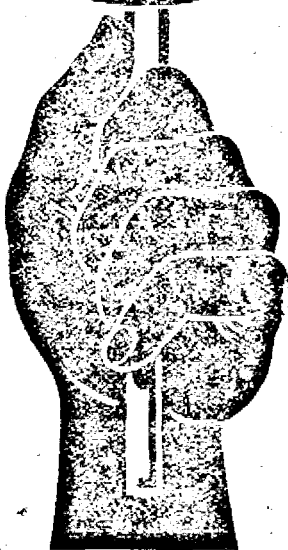
Ruhakelmék
120 cm széles méterje 35, 50, 65 kr.

Horgolt
Berliner kendők
legfinomabb kivitelben.

Férfi és női
Alsó trikók.

Majdnem ajándék egy szörme boa
3 fnt helyett, csak 1.30
Mintákat franco küldök.

Telefon sz. 10.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi október hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 4.45	Személyvonat d. u. 3.52
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinig délután 2.04	Radnáról délután 3.36
Személyvonat d. u. 4.07	Gyorsvonat délután 4.06
Radnára délután 7.23	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjeli 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 8.35
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.56

Nemzeti színház.

Bérlet 71. sz.

Páratlan.

Szerdán, 1902. évi december hó 10-én:

DANCZKAY SAROLTA és SZÉKELY ANNA mint vendég:

Troubadour.

Opera 4 felvonásban. Irta: Camarano Salvador. Zenéjét szerzette: Verdi József. Olaszból fordította: Nádaszky L.

SZEMÉLYEK:

Luna gróf	Szabó József.	Manrico	Bejczy Gy.
Leonora	Danczkay S.	Fernando	Juhász S.
Inoz	Fekete A.	Azuczena	Székely A.

Közdete este 7 és fél órakor.

Imakönyvek.

Katholikusoknak:

Hock János Imakönyve bőrkötés	5 korona.
Ugyanaz párnázott bőrkötés	7 „
„ borju bőrkötés	10 „
Tárkányi Vezéresillag bőrkötésben	7 „
Albach szent hangzatok bőrkötés	7 „
„ borjubőrkötés	10 „

Reformátusok részére:

Tompa olajág 5 korona. zsoltárok vászonkötésben 1 korona, csontkötésben 5 és 6 koronáért kaphatók

Ingusz L. és fia

könyvkereskedésben

Arad, Weitzer János (Templom) és Kazinczy-utcák sarkán.

Telefon 162. szám.

Ajánlok kitűnő minőségű szagtalan

fűtő-kőszent,

darabos

légszesz-pirszenet (kocsz),

kétszer mosott, valódi porosz

kovács-kőszent,

1813 rostált, darabos

bükkfa-szenet,

50 kilós ölmozott zsákokban házhoz szállítva, legjutányo-abb árak mellett.

Reusz Mór,

Arad, Boros Beni-tér 12.

A rendelvények szállítása szigorú ellenőrzés mellett történik s a helyes súlyért jótállást vállalok.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad a
Kiadóhivatal:
 József főherceg-ut 22. szám.
 — Telefon szám: 151. —

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozásnál kerjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Hirdetéseket felvetetnek a
Kiadóhivatalban:
 József főherceg-ut 22. szám.
 — Telefon szám: 151. —

azon rovatban minden szó egyszeri belkiutásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cselédet kereső vagy cselédnek ajánkozó apró hirdetés 20 szóig 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—80 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárúsító helyein.

Apró hirdetésekre

szolgáló levelezőlapok kaphatók

Aradon:

Révész Nándor

könyvkereskedésében, Szabadság-tér és Forray-utca sarok.

Ifj. Klein Mór

könyvkereskedésében, Atzél Péter-utca.

Kerpel Izsó

könyvkereskedésében, Andrassy-tér.

Kubina Béláné

papírközelkedésében, Hunyadi-utca.

Keppich Zsigmond

papírközelkedésében, Andrassy-tér.

Ozv. Hammerschlag L.-né

dohánytőzsdéjében, Andrassy-tér.

Lészay Sándor

dohánytőzsdéjében, Andrassy-tér.

Kis tőzsdében

Templom-utca.

Kohn László

Waggongyárban.

Hoffmann József

fűszerkereskedésében, Forray-utca.

Bauer Gyula

dohánytőzsdéjében, Andrassy-tér.

Erdélyi fajalma

válegatott 1 klg. 20 kr., II-sod minőségű 15 kr. Kapható Spöner Adolfnál Aradon, Wesselényi-utca 16. szám. 2233

Zálogcéduiákat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-tárgyakat készpénz fizetés mellett a legmagasabb áron vesz

DEUTSCH IZIDOR

órák és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legol-
 esőbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb 1746

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438.

Villanyos házi csengő
 bevezetést,

Villanyos házi csengő
 javítást,

Villanyos csengő
 évi jókarban tartást,

Házi telephon

szerepeltetést szakszerűen és jutá-
 nyosan készít 1723

Kalmár József

villanyműszerész, kerékpár és var-
 rogépraktár és javító műhelye

ARAD, Salacz-utca 2.

Kiadó 1903. február hó 1-étől

Erzsébet királyné-körut 12. szám I. emeletén egy nagy lakás, mely áll 7 utca, 1 udvari, egy előszoba, 2 fürdő szoba, 2 cseléd szoba, 2 konyha és a megfelelő mellékhe-
 llyiségekkel, egy vagy két lakás-
 nak. 2259

Uraságoktól levetett téli és nyári ruhákat

a legmagasabb áron vesznek.

Kivánatra házhoz is megyek. Továbbá használt butorokat is vesznek és olcsó áron eladok. 1928

Menczer Márton

Arad, Petőfi-utca 7. sz.

NÉVJEGYEIT

rendelje meg az Aradi Nyomda
 Részvény-társaság könyvnyom-
 dájában.

Magy. kir. Államv. üzletv. Aradon.

36825—1902. I. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak Piski állomásán lévő pályavendéglő bérletére ezennel zárt ajánlatu pályázat hirdettetik.

A bérlet három évre köttetik.

A bérleti feltételek a magyar kir. államvasutak aradi üzletvezető-ségének I. osztályában a rendes hivatalos órákban megtekinthetők, vagy kívánatra postán megküldetnek, miért is ajánlattevőkről feltételez-
 tetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 1 koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a piskii pályavendéglő bérletére” feliratu borítékba zárt ajánlatok lepecsételve 1902. évi december hó 23-án déli 12 óráig aulirott üzletvezetőség általános (I.) osztályánál nyújtan-
 dók be.

Bánatpénz fejében 400, azaz Négy száz korona készpénzben vagy állami letételekre alkalmas érték-papirokban legkésőbb folyó évi december hó 22-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál Aradon leteendő.

Takarékpenztári betétkönyvek letét gyanánt nem fogadtatnak el.

Ezen feltételtől eltérő, távirati-
 lag tett, vagy nem a kitűzött ha-
 táridőre beérkezett ajánlatok, nem
 vétetnek figyelembe.

Az ajánlatok közt a választás
 szabadon, a bérösszegre való te-
 kintet nélkül történik.

Arad, 1902. évi november hó
 29-én.

A m. kir. államv. aradi
 üzletvezetősége.

(Utányomás nem díjazatik.)

Karácsonyi és ujévi ajándékok.

KRIEGLER ADOLF

mű-órák és ékszerész

Arad, Andrassy-tér 18. szám, (Lőcs-ház) Záray delikatesz üzlete mellett.

Van szerencsém Arad és vidéke nagybecsült közönsé-
 gének tudtára hozni, hogy Kriegler D. budapesti arany, ezüst és
 ékszerárúgyáros Aradon fióküzletet nyitott és saját készítményű
 áruit, melyek a legizlősebb és legújabb kivitelűek, gyári árak-
 ban árusítom. Az összes arany és ezüst áruim a magyar kir.
 fémjelző hivatalból fémjelvezve vannak.

A **Kriegler D.**-féle arany, ezüst és ékszerárúgyár 35
 éve áll fenn és számtalan éremmel lett kitüntetve.

Egyszersmind értesitem a n. b. közönséget, hogy elvállal-
 lok mindennemű órajavításokat és legnehezebb különlegességű
 munkákat ugy órákban, mint aranyemű munkákban. Nálam vá-
 sárolt vagy javított órákért 3 évi jótállást eszközölök.

Becsés pártfogását kérve 2133

alázatos tisztelettel

Kriegler Adolf,

chronometer mű-órák és ékszerész

Arad, Andrassy-tér 18., Lőcs-ház.

Repszeg község

tulajdon házában lévő üzlet, ita-
 méréssel és dohánytőzsdével azon-
 nal átadó. Az átvételhez csak 1000
 —1200 korona készpénz kell. Bö-
 vebb felvilágosítást ugyanott özv.
 Sonnenschein Márkusznénál. 2258

Magy. kir. Államv. üzletv. Aradon.

36078—1902. I. sz.

Pályázati hirdetmény.

(Faggyu szükséglet szállítása iránt.)

A magy. kir. államvasutak aradi
 üzletvezetősége a vonalait szükség-
 letének fedezésére 1903. és esetleg a
 következő 1904. és 1905. évek-
 ben évenként szükséges mintegy
 4000 kgr. faggyu szállításának
 biztosítására ezennel nyilvános pá-
 lyázatot hirdet.

A szállításra vonatkozó rész-
 letes feltételeket magában foglaló
 ajánlati felhívás a magyar királyi
 államvasutak aradi üzletvezetősé-
 génél megszerezhető.

Az ajánlatok fölötti határozat
 hozatal, illetve a szállítás odaitélése
 az ajánlat felbontásától számított
 28 nap alatt várható, míg a letett
 óvadék ezen határidő után 8 napon
 belül fog kiutaltatni.

Az ajánlatok külön e célra
 szerkesztett ajánlati mintán te-
 endők.

A szállítás a magy. kir. állam-
 vasutaknál érvényben levő s anya-
 gok szállítására vonatkozó 122291
 —96. sz. általános, valamint a
 faggyu szállítására vonatkozó 39986
 —92. sz. különleges feltételek ér-
 telmében eszközözendő, mely felté-
 telek a pályázati határidőig alól-
 írott üzletvezetőség anyag- és let-
 tarbeszerzési osztályánál, valamint
 a magy. kir. államvasutak igazga-
 tóságánál és minden üzletvezetősé-
 gnél naponként a hivatalos órák
 alatt megtekinthetők.

Az ivenkint 1 koronás magy.
 okmánybélyeggel ellátott ajánlatok
 ezen alábbi külczimmel: „Ajánlat
 faggyu szállítása iránt 36078—
 902. szhoz” 1902. évi december hó
 23-ának déli 12 órájáig a magy. kir.
 államvasutak aradi üzletvezetősé-
 gének általános osztálya főnökéhez
 benyújtandók, vagy posta útján
 beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott
 mennyiségek értékének megfelelő
 5% készpénzben, vagy állami le-
 tételekre alkalmas értékpapirokban
 1902. évi december hó 22-én déli
 12 órájáig az aradi üzletvezetőség
 gyűjtőpénztáránál leteendő, esetleg
 posta útján oda beküldendő.

Az itt felsorolt feltételektől el-
 térő ajánlatok, továbbá olyanok,
 melyekben javítások, vakarások
 fordulnak elő, nemkülönben, me-
 lyek nem a kitűzött határidőig ér-
 keznek be, vagy pótlólag, eset-
 leg táviratilag tétetnek, végre
 olyanok, melyekre nézve az előirt
 bánatpénz le nem tétetett, figye-
 lembe vétele nem számithatnak.

Aradon, 1902. évi november
 havában.

Az üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjazatik.)

Karácsony!

Porter Vilmos Nagy Áruháza
ARAD,
Szabadság-tér!

50 méter hosszú, óriási termében:

— mely az egész országban méltó feltűnést keltett —

Játék- és díszmű-árak
 ajándék- és
 aradi emléktárgyak.

Fényképkedvezmény

10 korona bevásárlásnál!

Külön osztályban:

Czipők

Férfi- és női-divat

Ruházati- és

Háztartási cikkek